

INFORME DE SOLVÈNCIA (IRP)

Índex de contingut

1	Introducció	5
2	Context del Grup i el seu entorn normatiu	8
2.1	Context macroeconòmic	9
2.1.1	Fets posteriors	10
2.2	EL Grup MoraBanc	10
2.3	Marc normatiu	11
3	Aspectes generals del Pilar III	13
3.1	Introducció	14
3.2	Òrgans de govern	14
3.2.1	Consell d'Administració	14
3.2.2	Comissions del Consell d'Administració	16
3.2.3	Política de dedicació de consellers	25
3.3	Perímetre de consolidació	25
3.4	Diferències entre el mètode de consolidació comptable i de requeriment de capital	30
3.5	Exempcions en relació amb els requeriments	31
4	Recursos propis computables	32
4.1	Conciliació requeriment de capital i capital comptable balanç consolidat	34
5	Requeriments mínims de recursos propis	35
5.1	Procediments aplicats per avaluar la suficiència del capital intern	36
5.2	Requisits de recursos mínims per risc de crèdit, contrapart, dilució i CVA	37
5.3	Requeriments de recursos propis mínims per risc de mercat, risc de canvi i de la posició en or	38
5.4	Requeriments de recursos propis per risc operacional	38
6	Riscos	39
6.1	Cultura corporativa de riscos	40
6.2	Govern corporatiu de la gestió de riscos	40
6.2.1	Marc d'actuació i gestió	40
6.2.2	Estructura de govern en la gestió de riscos	42
6.2.3	Estratègies de gestió, control i mesurament de riscos	43
6.2.4	Aprovació, seguiment i actualització del marc d'apetit al risc	48
6.2.5	Reporting d'informació de riscos	49

7	Risc de crèdit	50
7.1	Definicions comptables i descripcions metodològiques	51
7.2	Exposicions al risc de crèdit	53
7.2.1	Exposicions al risc de crèdit 2019	53
7.2.2	Distribució geogràfica de les exposicions	54
7.2.3	Distribució d'exposicions per sectors	54
7.2.4	Venciment residual de les exposicions	55
7.2.5	Qualitat creditícia de les exposicions	56
7.2.6	Variacions produïdes en l'exercici 2019 en les pèrdues per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents per risc de crèdit	57
7.3	Informació sobre el risc de crèdit de contrapart del Grup	58
7.3.1	Informació sobre el mètode utilitzat	59
7.4	Identificació de les agències de qualificació interna utilitzades	60
7.5	Efecte en les exposicions al risc de l'aplicació de tècniques de reducció de risc	60
7.6	Tècniques per a la mitigació del risc	62
7.6.1	Informació general	62
7.6.2	Informació quantitativa	62
8	Risc de mercat	63
8.1	Estructura	65
8.2	Mètode de càlcul	66
8.2.1	VaR paramètric	66
8.2.2	VaR Històric	66
8.2.3	VaR Montecarlo	66
8.2.4	Stress testing	67
8.2.5	Backtesting	67
8.3	Govern i responsabilitats	67
9	Risc operacional	68
9.1	Requeriments de recursos propis per risc operacional	69
9.2	Gestió del risc operacional	69
9.3	Mecanismes de mesurament i gestió del risc operacional	70
9.4	Integració dels subriscos operacionals en la gestió	71
10	Participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació	72
10.1	Criteris de classificació, valoració i comptabilització	73
10.2	Informació quantitativa	73

11 Risc estructural de tipus d'interès	75
11.1 Variacions dels tipus d'interès	77
11.2 Gestió del capital intern per IRRBB	78
12 Risc de liquiditat	79
12.1 Mètriques risc liquiditat	80
12.2 Ràtios de liquiditat	81
13 Palanquejament financer	82
13.1 Informació general	83
13.2 Gestió de la ràtio de palanquejament	84
14 Remuneracions	85
14.1 Objecte i àmbit d'aplicació de la política de retribucions	86
14.2 Principis de la política de retribucions	87
14.3 Òrgans responsables de la política retributiva	88
14.3.1 Consell d'Administració	88
14.3.2 Comissió de Nomenaments i Retribucions	88
14.3.3 Rol de les funcions de control	88
14.4 Verificació i control de la política de remuneració	89
14.5 Descripció del sistema de remuneració	89
14.6 Retribució fixa	89
14.7 Retribució variable	90
14.7.1 Principis de la retribució variable	91
14.7.2 Característiques i criteris de disseny dels plans de retribució variable	91
14.7.3 Mecanismes de pagament de la remuneració variable	93
14.7.4 Condicions d'ajornament de la remuneració variable	93
14.7.5 Ajustaments de la remuneració variable: clàusules de reducció i recuperació	94
14.8 Plans de retribució variable plurianual	94
14.9 Clàusules d'indemnització per extinció unilateral per part de l'Entitat	95
14.10 Beneficis discrecionals de pensions	96
14.11 Retribucions percebudes	97
15 ANNEX I: PRINCIPALS CARACTERÍSTIQUES DELS INSTRUMENTS DE CAPITAL DEL GRUP A 31/12/2019	98



Introducció

1 - Introducció

L'Informe de solvència s'ha elaborat d'acord amb el capítol vuitè de la Llei 35/2018, de 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió. Aquest capítol defineix els requisits de "Divulgació per part de les entitats" i s'exposa amb més profunditat en el Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018.

La Llei 35/2018, aprovada el 20 de desembre del 2018 pel Consell General, inclou tots els canvis necessaris per adaptar la norma europea a l'ordenament jurídic d'Andorra. L'adaptació al marc europeu en matèria de solvència persegueix:

- Una classificació dels diferents elements de capital segons la seva capacitat d'absorció de pèrdues.
- Uns criteris més robustos per a la inclusió dels instruments de capital com a elements de fons propis computables.
- Un increment significatiu de l'import d'exposició total als diferents riscos a què estan exposades les entitats.
- Un règim de coixins de capital.
- Exercicis d'avaluació dels principals riscos de les entitats, i també l'increment en les dotacions de capital addicional per cobrir riscos no capturats en els processos d'avaluació supervisora.
- La transparència en el mercat sobre el compliment dels requisits de solvència i liquiditat per part de les entitats.
- Les obligacions de publicació d'informació per part de l'AFA en relació amb la regulació i la supervisió financera.

El present informe conté la informació requerida per la normativa vigent:

- Marc normatiu, òrgans de govern, requeriments de capital, polítiques de divulgació d'informació i gestió del risc.
- Els recursos propis computables, el nivell de solvència, les característiques del perfil dels riscos afectes a l'activitat que l'Entitat desenvolupa.
- El palanquejament i la política de remuneracions.

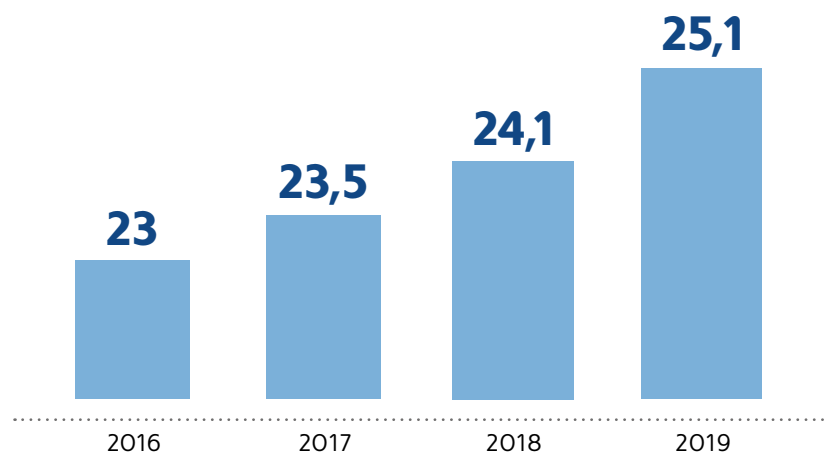
Amb l'objectiu de donar compliment a la normativa vigent en matèria de divulgació, MoraBanc Grup SA (d'ara endavant, el "Banc" o l'"Entitat"), societat matriu d'un grup d'entitats dependents (d'ara endavant "Grup" o "Grup MoraBanc"), ha desenvolupat el present informe, en què es recull la informació requerida i no s'omet informació per materialitat o confidencialitat sense especificar.

La informació recollida al llarg del present informe correspon a polítiques, informes o altres documents que han estat aprovats pel Consell d'Administració o per alguna de les seves comissions.

A continuació es descriuen els aspectes més destacats del Grup MoraBanc en l'exercici 2019:

El Grup ha tancat l'exercici 2019 amb un creixement del 4,5% del benefici net, en 25,14 milions d'euros. Els recursos de clients s'han incrementat un 15% fins als 7.514 milions d'euros, gairebé 1.000 milions més que l'exercici anterior. L'Entitat manté la tendència positiva per tercer any consecutiu, en línia amb el seu pla estratègic, i creix de manera recurrent en totes les línies del negoci sense incorporar resultats extraordinaris significatius.

Gràfic 1: Creixement recurrent del benefici 2016-2019 (milions d'euros)



El Grup també ha incrementat el seu nivell de solvència durant el 2019. A 31 de desembre, la ràtio de solvència CET 1 phased-in ha pujat a 26,03% (23,82% fully loaded). Aquesta dada en reafirma la solidesa del balanç i la fortalesa patrimonial.

La recollida de dades al llarg de l'informe s'ha fet amb visió phased-in.

El volum d'inversió creditícia creix un 13% durant el 2019, i també millora la ràtio de morositat: del 3,8% el 2018 al 3,3% el 2019.

La bona marxa de l'Entitat ha estat reconeguda internacionalment amb premis de referència durant el 2019. Per segon any consecutiu, l'Entitat ha estat designada Banc de l'Any a Andorra 2019 per la revista The Banker, del grup Financial Times, un premi que el Banc ha guanyat tres vegades en les últimes 5 edicions. També per tercer any consecutiu, la publicació especialitzada World Finance ha atorgat a l'Entitat els premis a la millor aplicació i banca en línia d'Andorra.

Context del
Grup i el
seu entorn
normatiu



2 – Context del Grup i el seu entorn normatiu

2.1 Context macroeconòmic

Al llarg del 2019, el creixement econòmic mundial s'ha debilitat i el ritme d'augment del producte interior brut (PIB) ha patit una desacceleració; s'ha donat la taxa de creixement més baixa dels últims anys. Així, en els dos últims anys les perspectives de creixement s'han deteriorat i els riscos per al creixement mundial estan esbiaixats a la baixa en un context de recrudescència a causa, principalment, de la persistent incertesa política i de la debilitat del comerç per les tensions comercials, amb diferències en les expectatives de creixement dels països en funció de la rellevància del comerç en cada economia.

Tal com detalla el Fons Monetari Internacional (FMI) en l'informe emès l'octubre del 2019, es projecta que el creixement mundial del 2019-20 es mantingui al nivell del 2017. No obstant això, al mateix temps, l'expansió és menys equilibrada i és possible que en algunes economies grans ja hagi assolit màxims. Els riscos per al creixement mundial han augmentat en els últims sis mesos, i la possibilitat de sorpreses positives s'ha dissipat. Es projecta un creixement mundial del 3,1% per al 2019-20 (vegeu Fets posteriors per a una actualització de la informació que es mostra en aquest apartat).

L'any 2019 ha estat un bon any per al crèdit en els mercats financers. No obstant això, aquests ral·lis en els mercats financers han contrastat amb una desacceleració en el creixement mundial de l'economia (+ 3,1%), derivada de les tensions geopolítiques, de la guerra comercial entre els Estats Units i la Xina o de les qüestions del Brexit. A més, els bancs centrals han continuat amb les seves polítiques monetàries laxes, fent que el 2019 continuï l'entorn de tipus extraordinàriament baixos, no obstant l'Entitat ha sabut compensar aquests nivells baixos de tipus amb un increment de la inversió creditícia gràcies a la ferma situació de solvència i liquiditat del balanç.

Durant l'any 2019, segons apunten els indicadors econòmics de les principals agències de qualificació, l'economia andorrana ha mostrat símptomes positius de recuperació amb una tendència de creixement constant, i amb una política fiscal prudent que ha reforçat la situació pressupostària del país.

Andorra té una economia desenvolupada, de lliure mercat, que presenta una renda per càpita superior a la mitjana europea. El turisme, el sector financer i les vendes al detall representen més de tres quartes parts del producte interior brut del país (PIB) i el sector terciari suposa més del 50% d'aquest indicador.

El 2019 el creixement del PIB ha estat constant i positiu, encara que lleugerament més moderat que en exercicis anteriors: experimentant un increment del 3,4% del PIB nominal i de l'1,6% del PIB real respecte a l'exercici anterior.

En el mateix període, l'índex de preus al consum (IPC) d'Andorra va augmentar un 1% respecte a l'any anterior. En aquesta mateixa línia el govern andorrà va aprovar el salari mínim interprofessional a partir de l'1 de gener del 2019 a 1.050 €, la qual cosa representa una pujada del 3,2% enfront de l'establert en els exercicis anteriors.

Des del 2014, el país ha experimentat un descens constant en els nivells d'atur, el qual, al tancament del 2019, se situa en l'1,7%, 0,3 punts menys que l'any anterior. Aquestes xifres, que col·loquen Andorra en una situació molt propera a la plena ocupació, estan molt per sota de la mitjana europea i posen el país en una posició de gran competitivitat enfront d'Espanya i França.

El sector financer és un dels principals pilars de l'economia andorrana, contribuint en més d'un 16% al PIB del país. L'AFA (Autoritat Financera Andorrana) és l'òrgan supervisor i regulador del sistema. El sector bancari es caracteritza per la seva forta capitalització i una gestió de caràcter conservador i prudent. Aquestes característiques han permès que la solvència del sector se situï molt per sobre de la majoria de les places financeres de l'entorn.

2019 és el primer exercici en què el Grup s'equipara totalment a la resta de bancs europeus, tant en l'àmbit de la comptabilitat com en el de l'avaluació o medició de la solvència. D'una banda, amb l'aplicació de la norma IFRS9; i, de l'altra, amb la transposició de la directiva europea de solvència d'entitats financeres (CRD IV), que és aplicable a totes les entitats i fa comparables els càlculs i els requeriments de solvència i liquiditat de les entitats bancàries andorranes amb els de la banca europea.

Al llarg del 2019, l'agència de qualificació de riscos Standard & Poor's va reafirmar la qualificació creditícia d'Andorra a BBB/A-2, la qual es manté des de juliol del 2017. L'agència ha reconegut la continuïtat del país en les polítiques d'alineació amb els estàndards internacionals, i ha valorat de forma positiva la gestió pressupostària equilibrada basada en un marc fiscal moderat i sòlid, i també la disminució del deute públic i l'evolució favorable de l'economia.

2.1.1 Fets posteriors

A principis del 2020, el Govern d'Andorra va presentar la sol·licitud d'adhesió del país al Fons Monetari Internacional (FMI), la qual cosa significa un pas més en el reconeixement de la plaça andorrana com a homologable amb la resta de places del món.

Aquesta transformació de la normativa ha encaminat el Grup cap a més professionalització i transparència, valors que són essencials per competir a escala internacional.

L'aparició, a inicis del 2020, de la inesperada crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha provocat una alerta en tots els sectors i àmbits de l'economia mundial. El Grup MoraBanc ha activat plans de contingència enfront d'aquestes circumstàncies per a la gestió i la continuïtat del negoci adoptant diverses mesures de caràcter individual i col·lectiu.

2.2 El Grup MoraBanc

El Banc, fundat el 1952, preserva els valors d'empresa familiar i manté el 100% del capital, en mans de la família Mora. El seu model de govern es fonamenta en el compromís amb el desenvolupament sostenible del negoci d'Andorra i els seus ciutadans, i també en la implementació de noves estratègies per afrontar reptes futurs.

La seu central del Grup està situada a Andorra la Vella i disposa d'oficines a tot el país per oferir una atenció de qualitat als clients. No obstant això, d'acord amb la seva vocació internacional i atesa la importància de la diversitat geogràfica, des de l'any 2008, és en altres països: Suïssa i els EUA. Al tancament de l'exercici 2019, el Grup estava a l'espera de rebre l'autorització de la

Comissió Nacional del Mercat de Valors per a l'establiment d'una Agència de Valors a Espanya. A la data d'emissió d'aquest informe aquesta Agència de Valors ja està plenament operativa.

La missió del Grup és atendre les necessitats dels clients i satisfer-ne les expectatives, amb una organització orientada a la creació de valor i amb la qualitat com a element competitiu diferencial. Per a això el seu codi de conducta fomenta valors com l'ètica i la integritat professional, el respecte pels clients, la societat, els empleats i la legalitat, la transparència i la innovació, entre altres valors.

El Grup treballa per mantenir el lideratge digital a Andorra, ser un referent de banca innovadora i maximitzar l'experiència dels clients d'una forma més senzilla, intuïtiva i segura. Des del 2016, any que va marcar l'inici de la nova banca digital per al Grup, s'ha seguit una línia de constant millora en aquest àmbit.

L'any passat, i després d'acabar amb èxit el pla de transformació del Grup iniciat el 2015, es va aprovar el pla estratègic de creixement per al període 2019-2021, l'objectiu del qual és incrementar la quota de mercat i el benefici els pròxims tres anys. El pla se sustenta en tres grans pilars: El creixement de negoci, el creixement internacional i la inversió en tecnologia i innovació.

Es tracta d'un banc independent, amb gestió i govern professionalitzats. El Consell d'Administració i les seves comissions s'adeqüen a les normatives de la Unió Europea en matèria de transparència i ètica, a les guies del Comitè de Basilea i a les pràctiques internacionals en l'àmbit del bon govern corporatiu de les entitats financeres a les quals l'entitat s'ha volgut sumar.

2.3 Marc normatiu

La necessitat d'adaptació de l'ordenament jurídic d'Andorra al marc normatiu europeu requeria una sèrie de modificacions en matèria d'accés a l'activitat bancària, supervisió, requeriments de capital i govern corporatiu.

Amb aquesta finalitat, el 20 de desembre del 2018, el Consell General va aprovar la Llei 35/2018, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial, que inclou tots els canvis normatius necessaris per adaptar la norma europea a l'ordenament jurídic d'Andorra. L'esmentada llei entra en vigor el 24 de gener del 2019 i disposa un calendari d'adaptació per a certs aspectes.

Mitjançant la Llei 35/2018 s'incorpora a l'ordenament jurídic d'Andorra la Directiva 2013/36/UE del Parlament Europeu i del Consell del 26 de juny del 2013, relatiu a l'accés a l'activitat de les entitats bancàries i a la supervisió prudencial de les entitats bancàries i de les empreses d'inversió; també s'hi incorpora una part del Reglament (UE) 575/2013 del Parlament Europeu i del Consell del 26 de juny del 2013 sobre els requisits prudencials de les entitats bancàries i les empreses d'inversió.

En la sessió del 6 de març del 2019, el Govern va aprovar el Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, que incorpora al marc jurídic d'Andorra la part restant del Reglament (UE) 575/2013 del Parlament Europeu i del Consell del 26 de juny del 2013 sobre els requisits prudencials de les entitats bancàries i les empreses d'inversió, a més de diversos actes delegats i d'execució que desenvolupen amb més profunditat determinats aspectes d'aquesta directiva i del reglament.

En l'adaptació al marc europeu, destaca, en matèria de solvència, una classificació dels diferents elements de capital segons la seva capacitat d'absorció de pèrdues; uns criteris més robustos per a la inclusió dels instruments de capital com a elements de fons propis computables; un increment significatiu de l'import d'exposició total als diferents riscos als que s'exposen les entitats; un règim de coixins de capital; exercicis d'avaluació dels principals riscos de les entitats, i també l'increment en les dotacions de capital addicional per cobrir riscos no capturats en els processos d'avaluació supervisora; uns requisits de transparència sobre el compliment dels requisits de solvència i liquiditat per part de les entitats; i, finalment, les obligacions de publicació d'informació per part de l'AFA en relació amb la regulació i la supervisió financera.

En matèria de liquiditat, la Llei 35/2018 inclou una optimització del càlcul de la ràtio de liquiditat a curt termini, garantint així la tinença d'un nivell adequat d'actius líquids, o marges de liquiditat, per cobrir la diferència entre les sortides i les entrades de liquiditat, durant un període de 30 dies. A més, les entitats han de calcular i reportar a l'AFA la ràtio de liquiditat estructural a llarg termini, o de finançament estable, entesa com la ràtio entre els passius que proporcionen finançament estable, els fons propis i dipòsits a llarg termini, i els actius a llarg termini que requereixin finançament estable.

L'objectiu d'aquest nou ordenament és enfortir el sector bancari i financer andorrà, a fi de garantir que les entitats financeres estiguin preparades davant una situació de crisi econòmica, de manera que puguin continuar finançant l'activitat econòmica i el creixement econòmic amb uns recursos propis adequats.

Aspectes generals del Pilar III



3 – Aspectes generals del Pilar III

3.1 Introducció

El Grup MoraBanc té presència a Andorra, a Suïssa i als EUA. El seu model de govern es fonamenta en el compromís amb el desenvolupament sostenible del negoci d'Andorra i els seus ciutadans, i també en la implementació de noves estratègies per afrontar reptes futurs.

MoraBanc Grup, SA és una societat andorrana, amb domicili social a l'avinguda Meritxell 96 (Andorra la Vella). Té per objecte social la prestació de serveis financers d'acord amb la legislació vigent en cada moment al Principat d'Andorra. El Banc és la societat matriu del Grup i, juntament amb les entitats participades, formen el Grup MoraBanc.

La missió del Grup MoraBanc és atendre les necessitats dels seus clients i satisfer-ne les expectatives, amb una organització orientada a la creació de valor i amb la qualitat com a element diferencial competitiu.

En l'exercici 2019 s'ha dut a terme la fusió impròpia per absorció de MoraBanc, SAU (societat absorbida) per part de MoraBanc Grup, SA, mantenint les polítiques comptables del Grup en la data de la fusió.

La informació sobre el Grup MoraBanc, i els seus estats financers, es pot ampliar a: <https://www.morabanc.ad/app/uploads/INFORME-INTEGRAT-2019.pdf>

3.2 Òrgans de govern

El Consell d'Administració i les comissions del Grup s'adeqüen a la normativa bancària i financera vigent al Principat d'Andorra. Així mateix, es tenen en consideració les diferents normatives de la Unió Europea en matèria de transparència i ètica, les guies del Comitè de Basilea i les pràctiques internacionals en l'àmbit del bon govern corporatiu de les entitats financeres a les quals el Grup s'ha volgut sumar.

3.2.1 Consell d'Administració

Els membres del Consell d'Administració exerceixen les funcions que els corresponen d'acord amb la seva respectiva posició en el Consell i les comissions de què formen part d'acord amb la llei, els estatuts socials i els acords que adoptin pel que fa a aquest tema els òrgans d'administració de la Societat.

Al Consell d'Administració hi ha les comissions següents:

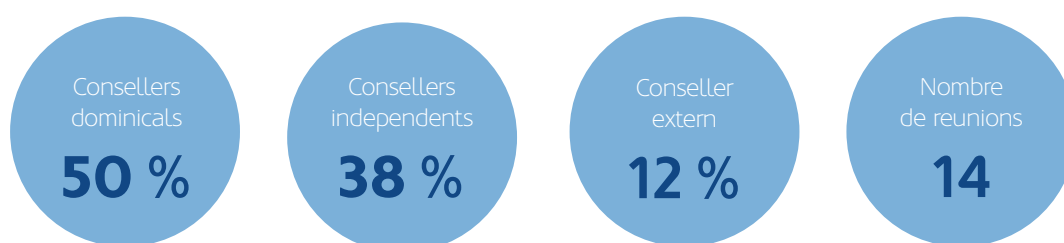
- Comissió Delegada de Negoci
- Comissió d'Auditoria i Compliment
- Comissió de Riscos
- Comissió d'Innovació, Tecnologia i Seguretat de la Informació
- Comissió de Nomenaments i Retribucions

A continuació es detalla la composició del Consell d'Administració del Grup en la data d'emissió d'aquest informe:

Taula 1: Composició del Consell d'Administració

Nom	Càrrec	Condicció
Pedro González	President	Extern*
Oscar Aristot	Conseller	Dominical
Mora Fills, SA (representada pel Sr. Marc Mora)	Conseller	Dominical
Joan Quera	Conseller	Dominical
Francesc Xavier Maymó	Conseller	Dominical
Miguel Antonio Pérez	Conseller	Independent
Agustí Berasaluce	Conseller	Independent
José María Gefaell	Conseller	Independent
Marc Vilallonga	Secretari, no conseller	

* A falta de regulació expressa al Principat d'Andorra i seguint els referents de dret comparat, se li atribueix la tipologia de "conseller extern" perquè no es pot emmarcar en cap de les categories establertes, ja que no representa cap participació accionarial significativa (dominical), no exerceix funcions executives (executiu) i les condicions o vincles personals o professionals no permeten integrar-lo com a independent.



La Comissió de Nomenaments i Retribucions, proposa al Consell, perquè els presenti a la Junta d'Accionistes, els nomenaments dels seus consellers.

3.2.2 Comissions del Consell d'Administració

Comissió Delegada de Negoci:

Aquesta Comissió està formada per membres de Consell d'Administració, en el nombre que determini el mateix Consell, amb un mínim de 3 i un màxim de 8 membres. La Comissió designa el president entre els seus membres.

Taula 2: Composició de la Comissió Delegada de Negoci

Nom	Càrrec	Condicció
Oscar Aristot	President	Dominical
Pedro González	Vocal	Extern
Mora Fills, SA (representada pel Sr. Marc Mora)	Vocal	Dominical
Joan Quera	Vocal	Dominical
Francesc Xavier Maymó	Vocal	Dominical
Miguel Antonio Pérez	Vocal	Independent
Agustín Berasaluce	Vocal	Independent
José María Gefaell	Vocal	Independent
Marc Vilallonga	Secretari, no conseller	

La Comissió es reuneix amb caràcter mensual i amb la freqüència que sigui necessària per al compliment de les seves funcions, si bé s'estableix un calendari anual de sessions. També es pot reunir a requeriment de com a mínim dos dels seus membres o quan ho requereixi el conseller delegat o, si no hi és, el director general. Durant l'exercici 2019, la Comissió ha realitzat 10 reunions.

La relació de les funcions principals d'aquesta Comissió és la següent:

- Fer qualsevol classe de recomanacions i suggeriments al Consell d'Administració per millorar la rendibilitat del negoci de la Societat.
- Vigilar i fer seguiment regular de l'evolució i els resultats de les diferents unitats, àrees i serveis del negoci de l'Entitat; i vetllar perquè aquesta evolucioni favorablement en els paràmetres definits pel mateix Consell i en el marc pressupostari.
- Fer seguiment de l'evolució de les principals masses de balanç i indicadors financers.
- Assessorar el Consell d'Administració en matèria pressupostària: validar el pressupost anual; vigilar i fer seguiment regular de l'execució del pressupost de l'exercici en curs que hagi estat aprovat pel Consell d'Administració.
- Facilitar el coneixement per part del Consell d'Administració del negoci i de l'evolució de l'Entitat i del sector.
- Revisar i aprovar, si escau, propostes d'inversió rellevants, però no estratègiques, fora del pressupost, delegades pel Consell d'Administració.

La Comissió informa i reporta al Consell d'Administració sobre el seu funcionament, destacant les principals incidències sorgides, si n'hi ha, en relació amb les funcions que li són pròpies. Aquesta informació serveix com a base, entre d'altres i si és el cas, per a l'avaluació del Consell d'Administració. A més, quan ho consideri oportú, la comissió en qüestió inclourà en aquest informe propostes de millora.

Comissió d'Auditoria i Compliment:

És un òrgan del Consell d'Administració que no té funcions executives.

Aquesta Comissió està formada per un mínim de 3 i un màxim de 7 membres, consellers no executius; un d'ells actua com a president. La majoria dels seus membres i el president són consellers independents i estan nomenats tenint-ne en compte els coneixements i l'experiència en comptabilitat o auditoria o en ambdues matèries.

La Comissió nomena del seu conjunt un president d'entre els consellers independents. El president de la Comissió és substituït cada quatre (4) anys, i pot optar a la reelecció. Així mateix, designa un secretari i pot designar un vicesecretari que poden no ser membres d'aquesta Comissió.

La composició de la Comissió en la data d'emissió d'aquest informe és la següent:

Taula 3: Composició de la Comissió d'Auditoria i Compliment

Membres	Càrrec	Tipologia
Pérez Carnisser, Miguel Antonio	President	Independent
Aristot Borràs, Oscar	Vocal	Dominical
Berasaluce Astarloa, Agustín	Vocal	Independent
Vilallonga Puy, Marc	Secretari, sense vot	

La Comissió es reuneix com a mínim un cop cada dos mesos i amb la freqüència que sigui necessària per al compliment de les seves funcions, per revisar la informació financera que s'hagi de remetre a les autoritats financeres i per revisar la informació que el Consell hagi d'aprovar. En aquest sentit, s'estableix un calendari anual de sessions. També es pot reunir a requeriment del president del Consell d'Administració o de, com a mínim, dos dels seus membres. Durant l'exercici 2019, la Comissió ha realitzat 10 reunions.

A les reunions d'aquesta Comissió hi poden estar convocats els directors o altres empleats que tinguin coneixement o responsabilitat en els assumptes inclosos en l'ordre del dia. A totes les reunions s'hi convoquen, com a mínim, la direcció de l'Àrea d'Auditoria Interna i la direcció de l'Àrea de Compliment Normatiu de l'Entitat. Així mateix, també es podrà requerir l'assistència dels auditors externs del Grup.

La Comissió té la missió d'assistir al Consell d'Administració en la supervisió, tant dels estats financers com de l'exercici de la funció de control i de compliment de MoraBanc Grup, SA i del seu grup consolidat.

Seguidament, se citen les funcions bàsiques de la Comissió, sense perjudici de les funcions que li pugui assignar el Consell d'Administració o la legislació vigent en cada moment

- Informar la Junta General d'Accionistes sobre qüestions que es plantegin en matèries que siguin competència de la Comissió.
- Elevar al Consell d'Administració les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució de l'auditor extern, a més de les condicions de la seva contractació, l'abast del seu mandat professional; i també li sol·licita regularment informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució. Addicionalment, en preserva la independència en l'exercici de les seves funcions.
- Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors externs, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió i recomanacions, i intervenir en cas de discrepàncies entre el Consell i els auditors externs en relació amb els principis i criteris aplicables a la preparació dels estats financers consolidats. També examinar les circumstàncies que, si és el cas, haurien motivat la renúncia de l'auditor.
- Supervisar els serveis d'auditoria interna i de compliment normatiu: comprovar l'adequació, la suficiència i la integritat, i proposar la selecció, designació i substitució dels responsables; i verificar que l'alta direcció tingui en compte les conclusions i recomanacions dels seus informes. En particular, la Comissió d'Auditoria i Compliment valida el pla anual d'Auditoria Interna i el de Compliment Normatiu, el grau d'implementació d'aquests plans, i el grau d'implementació de les recomanacions que es puguin emetre.
- Supervisar el treball fet pels auditors sobre el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva, i també els informes reguladors que s'han d'emetre i l'eficàcia dels sistemes de control intern de la Societat (inclosos els fiscals). També discutir amb l'auditor de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern en cas que se'n detectin durant l'auditoria, sempre protegint la independència de l'auditor.
- Establir les relacions oportunes amb l'auditor de comptes per rebre informació sobre les qüestions que puguin posar en risc la independència, per tal que les examini aquesta Comissió i qualsevol altra relacionada amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes i les altres comunicacions relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes i les previstes en la legislació vigent i les normes d'auditoria. Emetrà anualment, amb caràcter previ a l'emissió de l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressarà una opinió sobre la independència de l'auditor de comptes.
- Supervisar el compliment del contracte d'auditoria.

- Revisar els comptes de la Societat i informar al Consell d'Administració, amb caràcter previ, sobre la informació financera que la Societat hagi de fer pública periòdicament als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vetllar pel compliment dels requisits legals en aquesta matèria i per l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats. També informar de les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció, per garantir la integritat dels sistemes d'informació comptable i financera, inclòs el control financer i operatiu, i el compliment en aquest sentit de la legislació aplicable.
- Supervisar el compliment de la normativa en relació amb les operacions vinculades i informar, amb caràcter previ, al Consell d'Administració sobre aquestes operacions. En particular, vetllar perquè es comuniqui al mercat la informació sobre aquestes operacions, en compliment de la normativa vigent, i informar sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interès.
- Supervisar el compliment dels reglaments interns de conducta i ètics, i supervisar i vetllar pel compliment i respecte de la llei i, en general, de les regles de govern corporatiu.
- Vetllar pel compliment de la normativa aplicable, d'àmbit nacional i internacional, en assumptes relacionats amb el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, les conductes en els mercats de valors, la protecció de les dades, i perquè els requeriments d'informació i d'actuació que facin els organismes i reguladors oficials competents sobre aquestes matèries s'atenguin en el temps i la forma adequats.
- Assegurar que els codis ètics i de conducta interns, aplicables al personal del Grup, compleixin les exigències normatives i reguladores, i siguin adequats per a les respectives entitats de tot el Grup.
- Vetllar, especialment, pel compliment de les previsions que conté l'estatut del conseller del Grup MoraBanc.
- Considerar els suggeriments que li facin arribar el president del Consell d'Administració, els membres del Consell, els directius i els accionistes de la Societat. També establir i supervisar un mecanisme que permeti als empleats de la Societat, o del grup a què pertany, de forma confidencial i, si es considera apropiat, anònima, comunicar les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que constatin en el si de la Societat.
- Rebre informació i, si escau, emetre un informe sobre les mesures disciplinàries que es pretengui imposar a membres de l'alta direcció de la Societat.

Comissió de Riscos:

La Comissió de Riscos està formada per membres del Consell d'Administració amb els coneixements, la capacitat i l'experiència oportuns per entendre plenament i controlar l'estratègia de risc i la propensió al risc de l'Entitat. El nombre de membres de la Comissió de Riscos està determinat pel Consell d'Administració, amb un mínim de 3 i un màxim de 6 membres. Com a mínim una tercera part d'aquests membres han de ser consellers externs o independents. El president de la Comissió ha de ser algú extern o independent.

La composició de la Comissió en la data d'emissió d'aquest informe és la següent:

Taula 4: Composició de la Comissió de Riscos

Membres	Càrrec	Tipologia
Gefaell Chamochín, José María	President	Independent
González Grau, Pedro	Vocal	Extern
Maymó Gatell, Francesc Xavier	Vocal	Dominical
Quera Font, Joan	Vocal	Dominical
Vilallonga Puy, Marc	Secretari, sense vot	

Aquesta Comissió es reuneix amb la freqüència que sigui necessària per al compliment de les seves funcions, si bé s'estableix un calendari anual de sessions. Actualment es reuneix un mínim de deu vegades a l'any. També es pot reunir quan ho sol·licitin com a mínim dos dels seus membres, o quan ho sol·licitin el director general o el director de l'Àrea de Riscos. Durant l'exercici 2019, la Comissió ha realitzat 14 reunions.

Les funcions de la Comissió de Riscos són:

- Assessorar el Consell d'Administració sobre la propensió global al risc, actual i futura, del Grup i la seva estratègia en aquest àmbit; informar sobre el marc d'apetit al risc i assistir en la vigilància de l'aplicació d'aquesta estratègia; vetllar perquè les actuacions del Grup resultin coherents amb el nivell de tolerància del risc prèviament decidit; i fer el seguiment del grau d'adequació dels riscos assumits al perfil establert.
- Proposar al Consell la política de riscos del Grup, la qual ha d'identificar, en particular:
 - Els diferents tipus de risc (crèdit, mercat, liquiditat, incompliment, operacional, reputacional i estructural, entre d'altres) a què s'enfronta el Grup, incloent entre els financers o econòmics els passius contingents i altres fora del balanç.
 - Els sistemes d'informació i control intern que s'utilitzaran per controlar i gestionar els riscos esmentats.
 - La fixació del nivell de risc que el Grup consideri acceptable.
 - Les mesures previstes per mitigar l'impacte dels riscos identificats, si s'arriben a materialitzar.
 - Revisar regularment la cartera pròpia del Banc.

- Determinar, juntament amb el Consell d'Administració, la naturalesa, la quantitat, el format i la freqüència de la informació sobre riscos que hagi de rebre el Consell d'Administració i fixar la que la Comissió hagi de rebre.
- Revisar regularment exposicions i concentracions amb els principals clients, sectors econòmics d'activitat, àrees geogràfiques i tipus de risc.
- Examinar els processos d'informació i de control de riscos del Grup, i també els sistemes d'informació i els indicadors que han de permetre: conèixer l'exposició del risc en el Grup, per valorar si aquesta s'adequa al perfil decidit pel Grup; conèixer la idoneïtat de l'estructura i funcionalitat de la gestió del risc en tot el Grup; disposar d'informació suficient per al coneixement precís de l'exposició al risc per a la presa de decisions; l'adequat funcionament de les polítiques i procediments que mitiguin els riscos operacionals.
- Supervisar indirectament el risc d'incompliment normatiu, pel qual vetlla directament Comissió d'Auditoria i Compliment.
- Vetllar per la suficiència, l'adequació i l'eficàcia del funcionament de l'àrea responsable de la gestió de riscos del Grup.
- Informar sobre els nous productes i serveis o de canvis significatius en els existents, amb l'objectiu de determinar: els riscos a què s'enfronta el Grup en emetre'ls i comercialitzar-los en els mercats, i els canvis significatius en els ja existents; els sistemes d'informació i control intern per a la gestió i control d'aquests riscos; les mesures correctores per limitar l'impacte dels riscos identificats, en cas que s'arribin a materialitzar; els mitjans i els canals adequats per a comercialitzar-los a fi de minimitzar els riscos reputacionals i de comercialització defectuosa.

Aquesta Comissió informa i reporta al Consell d'Administració sobre el funcionament i en destaca les incidències principals, si n'hi ha, en relació amb les funcions que li són pròpies. Aquesta informació servirà al Consell, si escau, per a avaluar la Comissió i els seus membres. A més, quan ho consideri oportú, la Comissió suggereix al Consell propostes de millora.

Comissió de Tecnologia, Innovació i Seguretat de la Informació:

La Comissió de Tecnologia, Innovació i Seguretat de la Informació està formada per un mínim de 3 membres, designats entre els membres pel Consell d'Administració, que també en nomenarà el president. A aquests efectes, el Consell d'Administració considera els coneixements i l'experiència en matèria de tecnologia, sistemes d'informació i ciberseguretat.

La composició d'aquesta Comissió en la data d'emissió d'aquest informe és la següent:

Taula 5: Composició de la Comissió de Tecnologia, Innovació i Seguretat de la Informació:

Membres	Càrrec	Tipologia
MORA FILLS, SA (representada pel Sr. Marc Mora Guerín)	President	Dominical
González Grau, Pedro	Vocal	Extern
Maymó Gatell, Francesc Xavier	Vocal	Dominical
Quera Font, Joan	Vocal	Dominical
Gefaell Chamochín, José María	Vocal	Independent
Vilallonga Puy, Marc	Secretari, sense vot	-

Aquesta Comissió es reuneix un mínim de quatre vegades a l'any i amb la freqüència que sigui necessària per al compliment de les seves funcions. Durant l'exercici 2019, s'ha reunit en 6 ocasions.

La Comissió d'innovació i Tecnologia té les funcions següents:

En l'àmbit d'infraestructura i desenvolupaments tecnològics:

- Estudiar i informar els plans i actuacions relatius a tecnologia i assistir el Consell en l'avaluació de la qualitat i l'adequació estratègica del servei tecnològic. A títol enunciatiu, sense que tingui caràcter limitador: infraestructura, arquitectura, sistemes d'informació i desenvolupament i integració d'aplicacions; inversions en equips informàtics i transformació tecnològica, programes de millora de qualitat del servei i procediments per mesurar; i projectes rellevants en matèria de tecnologia.

En l'àmbit d'estratègia tecnològica i innovació:

- Estudiar i informar dels plans i actuacions relatius a innovació, i assistir el Consell en l'avaluació de les capacitats i condicions per a la innovació a nivell de Grup i en la identificació de les principals amenaces. A títol enunciatiu, sense que tingui caràcter limitador: l'adopció de nous models de negoci, tecnologies, sistemes i plataformes, associacions, relacions comercials i inversions, i projectes rellevants en matèria d'innovació.
- Estar informada, segons correspongui, sobre les tendències tecnològiques que puguin afectar els plans estratègics del Grup, inclòs el seguiment de les tendències generals del sector.

En l'àmbit de seguretat de la informació i ciberseguretat:

- Assistir el Consell en el coneixement i comprensió de riscos, regulació i compliment en la supervisió dels principals riscos i infraestructures tecnològiques i de seguretat del Grup, inclosos els riscos sobre seguretat de la informació i ciberseguretat.
- Estudiar i informar sobre els plans de contingència per a la continuïtat del negoci en relació amb qüestions de tecnologia i infraestructures tecnològiques.
- Estar informada dels esdeveniments rellevants que s'hagin produït en matèria de seguretat de la informació i de ciberseguretat, inclosos els que, aïlladament o en conjunt, puguin tenir un impacte o dany significatiu en el patrimoni, els resultats o la reputació del Grup. En tots els casos, aquests esdeveniments s'han de comunicar, quan es coneguin, al president de la Comissió.

La Comissió informa i reporta al Consell d'Administració sobre el seu funcionament, destacant les principals incidències sorgides, si n'hi ha, en relació amb les funcions que li són pròpies. Aquesta informació serveix com a base, entre d'altres i si és el cas, per a l'avaluació del Consell d'Administració. A més, quan ho consideri oportú, la Comissió en qüestió inclourà en aquest informe propostes de millora.

Comissió de Nomenaments i Retribucions:

Aquesta Comissió està constituïda per un mínim de 3 i un màxim de 5 membres, sempre amb predomini de consellers independents o externs. El seu president és nomenat entre els consellers externs i independents que en formen part.

Taula 6: Composició de la Comissió de Nomenaments i Retribucions

Membres	Càrrec	Tipologia
Berasaluce Astarloa, Agustín	President	Independent
Aristot Borràs, Oscar	Vocal	Dominical
MORA FILLS, SA (representada pel Sr. Marc Mora Guerín)	Vocal	Dominical
Pérez Carnisser, Miguel Antonio	Vocal	Independent
Vilallonga Puy, Marc	Secretari, sense vot	-

La comissió es reuneix amb la freqüència que sigui necessària per al compliment de les seves funcions, però, com a mínim, dues vegades a l'any, encara que el 2019 aquesta xifra ha estat superior, reunint-se 9 vegades. També es pot reunir quan ho sol·licitin com a mínim dos dels seus membres.

En el Reglament de Comissió de Nomenaments i Retribucions se'n reflecteixen les funcions, entre les quals hi ha:

Pel que fa als nomenaments:

- Avaluar i proposar al Consell d'Administració l'avaluació de les competències, coneixements i experiència necessàries dels membres del Consell d'Administració i del personal d'alta direcció.
- Elevar al Consell d'Administració les propostes de nomenament de consellers independents i externs per designar-los per cooptació o per sotmetre'ls a la decisió de la Junta General d'Accionistes, i també les propostes per a la reelecció o separació d'aquests consellers per la Junta General d'Accionistes.
- Informar de les propostes de nomenaments i, si escau, de cessament, de secretari i vicesecretaris perquè se sotmetin a l'aprovació del Consell d'Administració.
- Avaluar el perfil de les persones més idònies per formar part de les diferents comissions d'acord amb els coneixements, aptituds i experiència d'aquestes; i elevar al Consell les propostes corresponents.
- Informar al Consell d'Administració les propostes del primer executiu de la Societat de nomenament o separació dels alts directius. Pot fer aquestes propostes directament quan es tracti d'alts directius que per les seves funcions, bé de control, bé de suport al Consell o a les seves comissions, la Comissió consideri que ha de prendre aquesta iniciativa. També pot proposar, si ho creu convenient, condicions bàsiques en els contractes dels alts directius, alienes als aspectes retributius, i informar quan s'hagin establert.
- Examinar i organitzar, en col·laboració amb el president del Consell d'Administració, la seva successió i la del primer executiu de la Societat i, si escau, formular propostes al Consell d'Administració perquè aquesta successió es produeixi de manera ordenada i planificada.
- Avaluar periòdicament, i com a mínim un cop a l'any, l'estructura, la mida, la composició i l'actuació del Consell d'Administració i de les seves comissions, el seu president, el conseller delegat i el secretari, fent-li recomanacions sobre possibles canvis.
- Avaluar, amb la periodicitat exigida per la normativa, la idoneïtat dels diversos membres del Consell d'Administració i d'aquest en conjunt, i informar el Consell d'Administració en conseqüència.
- Considerar els suggeriments que li facin arribar el president, els membres del Consell, els directius o els accionistes de la Societat.
- Supervisar i controlar el bon funcionament de sistema de govern corporatiu de la Societat fent, si escau, les propostes que consideri per millorar-lo.
- Controlar la independència dels consellers externs i independents.
- Avaluar l'equilibri de coneixements, capacitat, diversitat i experiència del Consell d'Administració i elaborar una descripció de les funcions i aptituds necessàries per a un nomenament concret, valorant la dedicació de temps prevista per a l'exercici del càrrec.

Pel que fa a les retribucions:

- Preparar les decisions relatives a les remuneracions i, en particular, informar i proposar al Consell d'Administració la política de retribucions, el sistema i la quantia de les retribucions anuals dels consellers i alts directius; i també la retribució individual dels consellers executius i el conseller delegat i les altres condicions dels seus contractes, especialment de tipus econòmic i sense perjudici de les competències de la Comissió de Nomenaments pel que fa a condicions que aquesta hagi proposat i que siguin alienes a l'aspecte retributiu.
- Vetllar per l'observança de la política de retribucions de consellers i alts directius i informar sobre les condicions bàsiques establertes en els contractes formalitzats amb ells i el seu compliment.
- Considerar els suggeriments que li facin arribar el president, els membres del Consell, els directius o els accionistes de la Societat.
- Analitzar, formular i revisar periòdicament els programes de retribució ponderant la seva adequació, els seus rendiments i vetllar per la seva observança.

La Comissió informa i reporta al Consell d'Administració sobre el seu funcionament, destacant les principals incidències sorgides, si n'hi ha, en relació amb les funcions que li són pròpies. Així mateix, informa el Consell d'Administració sobre les qüestions de principal rellevància. Aquesta informació serveix com a base, entre d'altres i si és el cas, per a l'avaluació del Consell d'Administració. A més, quan ho consideri oportú, la Comissió en qüestió inclourà en aquest informe propostes de millora.

3.2.3 Política de dedicació de consellers

L'estructura i el funcionament del govern corporatiu MoraBanc Grup, SA requereixen un alt grau d'activitat del Consell i de les seves comissions i, en conseqüència, de dedicació dels seus membres, tant pel que fa al desenvolupament com pel que fa a la preparació de les sessions; per això es requereix que els consellers dediquin al càrrec el temps i l'esforç necessaris.

A l'hora de proposar el nomenament dels seus consellers independents, a instància de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, el Consell ha tingut en compte, entre altres requisits, que aquests disposin del temps suficient i necessari per desenvolupar correctament les seves funcions.

3.3 Perímetre de consolidació

A continuació es descriuen part dels principis i polítiques comptables i criteris de valoració que s'han aplicat en l'elaboració dels estats financers de l'exercici 2019, d'acord amb el que disposen les NIIF-UE que, al seu torn, han estat adoptades per Andorra (NIIF -Andorra).

Entitats dependents:

Es consideren entitats dependents aquelles sobre les quals el Grup té capacitat per exercir control. Aquesta capacitat de control es manifesta quan:

- Es disposa del poder per dirigir-ne les activitats rellevants; és a dir, les que n'afecten de manera significativa el rendiment, per disposició legal, estatutària o acord.
- Es disposa de capacitat present; és a dir, pràctica, d'exercir els drets per utilitzar aquest poder amb l'objectiu d'influir en el seu rendiment.
- I per la seva implicació, s'està exposat o es té dret a rendiments variables de l'entitat participada.

Els estats financers consolidats de les entitats dependents es consoliden amb els del Banc per aplicació del mètode d'integració global, que consisteix en l'agregació d' actius, passius i patrimoni net, ingressos i despeses, de naturalesa similar, que figuren en els seus estats financers individuals. El valor en llibres de les participacions, directes i indirectes, en el capital de les entitats dependents s'elimina amb la fracció del patrimoni net de les entitats dependents que aquelles representen. Així, doncs, tots els saldos i efectes de les transaccions fetes entre les societats consolidades s'eliminen en el procés de consolidació.

En el moment de l'adquisició del control d'una societat dependent, els seus actius, passius i passius contingents es registren als seus valors raonables en la data d'adquisició. Les diferències positives entre el cost d'adquisició i els valors raonables dels actius nets identificables adquirits es reconeixen com a fons de comerç. Les diferències negatives s'imputen a resultats en la data d'adquisició.

Adicionalment, la participació de tercers en el patrimoni d'empreses del Grup es presenta en el capítol "Interessos minoritaris (participacions no dominants)" de l'estat de situació financera consolidat. Els resultats de l'exercici es presenten en el capítol "Resultat de l'exercici - del qual atribuïble als interessos minoritaris" de l'estat de resultats consolidat.

En determinades circumstàncies, i tal com estableix la NIF 10, el Grup tracta per separat una participada si, i només si, es compleixen una sèrie de condicionants:

- Els actius especificats per la participada (i les millores creditícies relacionades, si n'hi ha) són l'única font de pagament dels passius especificats de la participada o d'altres participacions especificades d'aquesta.
- Les parts diferents de les que tenen passiu especificat no disposen de drets o obligacions relacionades amb els actius especificats o amb els fluxos d'efectiu residuals procedents d'aquests actius.
- No hi ha rendiments procedents d'actius especificats que es puguin utilitzar pel que resta de la participada, i tampoc passius del Grup per separat que es puguin pagar-se amb els actius del que resta de la participada.
- Tots els actius, els passius i el patrimoni del Grup considerats per separat estan protegits de la participada global.

Taula 7: Entitats dependents i associades consolidades (dades en milers d'euros)

Societat	Domicili	Activitat	Percentatge de participació (*)	Valor net en llibres (**)	Actius 31/12/2019	Passius 31/12/2019	Patrimoni 31/12/2019	Resultat 31/12/2019
Consolidades per a la integració global:								
Mora Gestió d'Actius, SAU	Andorra	Gestió de fons d'inversió	100%	2.101	7.925	893	7.032	1.064
Mora Assegurances, SAU	Andorra	Assegurances	100%	6.503	460.804	447.448	13.356	1.721
Boreal Capital Management, AG	Suïssa	Gestió de patrimonis	100%	2.881	3.778	2.276	1.502	(839)
Boreal Capital Holdings USA, LLC	Estats Units	Patrimonial	100%	9.743	17.168	941	16.227	-
Boreal Capital Management, LLC	Estats Units	Gestió de patrimonis	99,99%	-	3.970	4.656	(686)	(651)
Boreal Capital Securities, LLC	Estats Units	Mediació en valors	100%	-	2.988	513	2.475	1.149
BIBM Preferents Ud.	Illes Caiman	Financera	100%	1	60.089	60.088	1	
Armura Capital Turquoise, SLU	Andorra	Societat d'inversió	100%	43	31.011	34.547	(3.536)	(1.028)
SICAV Amura (Onix)	Andorra	Societat d'inversió	100%	19.299	19.321	34	19.287	(11)
SICAV Amura (Emerald)	Andorra	Societat d'inversió	100%	15.016	14.971	8	14.963	(10)
Casa Vicens-Gaudi SA	Espanya	Immobiliària	100%	11.732	27.291	1.705	25.586	(305)
SICAV Burma	Andorra	Societat d'inversió	100%	1.651	3.120	48	3.072	
SCI Mora investors Bienfaisance	Andorra	Societat d'inversió	100%	-	330	22	308	
Altres participacions	Andorra	Societat d'inversió	51%	2.968	3.332	263	3.069	
Consolidades per a posada en equivalència:								
Serveis i Mitjans de Pagament XXI, SA	Andorra	Mitjans de pagament	20%	12	2.012	1.839	173	117
Societat Financera Pyrénées, SAU	Andorra	Financera	25%	4.500	27.900	21.618	6.282	1.673
					76.450			

(*) Percentatge de participació directa i indirecta

(**) Saldo corresponent a l'estat de situació individual de MoraBanc Grup, SA

Participacions en negocis conjunts (entitats multigrup):

Es consideren negocis conjunts els que, no sent entitats dependents, estan controlats conjuntament per dues o més entitats no vinculades entre si. Això s'evidencia mitjançant acords contractuals en virtut dels quals dues o més entitats participen en entitats de manera que les decisions sobre les activitats rellevants requereixen el consentiment unànim de totes les entitats que comparteixen el control.

En l'estat de situació financera consolidat, les entitats multigrup es valoren pel mètode de la participació; és a dir, per la fracció del seu net patrimonial que representa la participació del Grup

en el seu capital, un cop considerats els dividendes percebuts d'aquestes i altres eliminacions patrimonials. En el cas de transaccions amb una entitat multigrup, les pèrdues o guanys corresponents s'eliminen en el percentatge de participació del Grup en el seu capital.

Actualment el Grup no manté participacions en negocis conjunts.

Entitats associades:

Són entitats sobre les quals el Grup té capacitat per exercir una influència significativa, i no són entitats dependents o negocis conjunts. Es presumeix que el Grup exerceix influència significativa si posseeix el 20% o més del poder de vot de l'entitat participada. Si els drets de vot són inferiors al 20%, la influència significativa es pot evidenciar si es produeix alguna de les circumstàncies assenyalades en la NIC 28 "Inversions en entitats associades i negocis conjunts". Entre les circumstàncies que habitualment posen de manifest l'existència d'influència significativa hi ha: comptar amb representació en el Consell d'Administració, participar en els processos de fixació de polítiques de la participada, l'existència de transaccions d'importància relativa entre l'entitat i la participada, l'intercanvi de personal directiu o el subministrament d'informació tècnica essencial.

En l'estat de situació financera consolidat, les entitats associades es valoren pel mètode de la participació; és a dir, per la fracció del seu net patrimonial que representa la participació del Grup en el seu capital, un cop considerats els dividendes percebuts d'aquestes i altres eliminacions patrimonials. En el cas de transaccions amb una entitat associada, les pèrdues o guanys corresponents s'eliminen en el percentatge de participació del Grup en el seu capital.

A 31 de desembre del 2019 el Grup manté com a entitats associades en el seu estat de situació financera consolidat la participació a Serveis i Mitjans de Pagament XXI, SA i la participació a Societat Financera Pyrénées SAU.

Combinacions de negocis:

Es consideren combinacions de negocis les operacions mitjançant les quals es produeix la unió de dues o més entitats o unitats econòmiques en una única entitat o grup de societats.

Durant el 2019 i el 2018, el Grup no ha participat en combinacions de negocis.

Canvis en els nivells de participació mantinguts en societats dependents:

Les adquisicions i alienacions que no donen lloc a un canvi de control es comptabilitzen com a operacions patrimonials, no reconeixent pèrdua ni guany en l'estat de resultats consolidat i no tornant a valorar el fons de comerç inicialment reconegut. La diferència entre la contraprestació lliurada o rebuda i la disminució o augment dels interessos minoritaris, respectivament, es reconeix en reserves.

Transaccions eliminades en la consolidació:

Els saldos i les transaccions entre entitats consolidades i els ingressos o despeses (excepte els guanys o pèrdues de transaccions en moneda estrangera) de transaccions entre entitats consolidades, s'eliminen durant la preparació dels estats financers consolidats. Les pèrdues no materialitzades s'eliminen de la mateixa manera que els guanys no materialitzats, però només en la mesura que no hi hagi evidència de deteriorament.

Administració de fons:

El Grup gestiona i administra actius mantinguts en fons comuns d'inversió i altres mitjans d'inversió a nom dels inversors. Els estats financers d'aquestes entitats no s'inclouen en aquests estats financers consolidats excepte quan el Grup controli l'entitat, ja que no es compleix el que disposa la NIIF 10 per considerar-les entitats controlades.

En el procés de consolidació s'ha aplicat el mètode d'integració global per a totes les entitats dependents; i s'ha aplicat el procediment de posada en equivalència per a les entitats associades.

En el cas d'entitats dependents consolidades mitjançant el mètode d'integració global i que no siguin completament propietat del Grup, els interessos minoritaris pertanyents a altres inversors figuren en l'estat de situació financera consolidat per reflectir el dret dels socis minoritaris sobre el total d'actius nets. Addicionalment, els interessos minoritaris es presenten en l'estat de resultats consolidat com la part del benefici consolidat pertanyent als accionistes minoritaris.

A continuació es detallen les dades més rellevants utilitzades en el procés de consolidació, relatives a les entitats dependents i associades consolidades a 31 de desembre del 2019:

3.4 Diferències entre el mètode de consolidació comptable i de requeriment de capital

La següent taula recull un resum de les diferències en la conciliació entre el balanç públic i el balanç prudencial a 31 de desembre del 2019, segons el que estableix l'article 303 b) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 8: Diferències entre els àmbits de consolidació comptable i prudencial (dades en milers d'euros)

Diferències entre els àmbits de consolidació comptable i prudencial		
	Valors comptables reflectits en els estats financers publicats	Valors comptables d'acord amb l'àmbit de consolidació prudencial
Actiu		
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	17.763	17.763
Actius financers mantinguts per negociar	93.194	93.114
Actius financers no destinats a negociació valorats obligatòriament al valor raonable amb canvis en resultats	379.393	62.618
Actius financers al valor raonable amb canvis en un altre resultat global	651.443	651.443
Actius financers al cost amortitzat	1.746.814	1.700.995
Derivats - comptabilitat de cobertures	2	2
Inversions en dependents, negoci conjunts i associades	4.720	18.078
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura del risc de tipus d'interès	2.168	2.168
Actius emparats per contractes d'assegurances o reassegurances	37.304	-
Actius tangibles	102.899	102.899
Actius intangibles	13.505	12.584
Actius per impostos	4.466	4.466
Altres actius	4.925	4.243
Actius no corrents i grups alienables d'elements que s'han classificat com a mantinguts per a la venda	1.147	1.147
Total actiu	3.059.743	2.671.519
Passiu		
Passius financers mantinguts per negociar	30.708	30.708
Passius financers designats al valor raonable amb canvis en resultats	360.603	-
Passius financers al cost amortitzat	2.220.271	2.277.356
Derivats - comptabilitat de cobertures	10.661	10.661
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura del risc de tipus d'interès	794	794
Passius emparats per contractes d'assegurances o reassegurances	84.659	-
Provisions	24.207	23.886
Passius per impostos	3.864	3.864
Altres passius	17.112	17.386
Total passiu	2.752.880	2.364.655
Patrimoni net		
Fons propis	307.883	307.883
Altre resultat global acumulat	(1.016)	(1.016)
Interessos minoritaris	(4)	(4)
Total patrimoni net	306.864	306.864

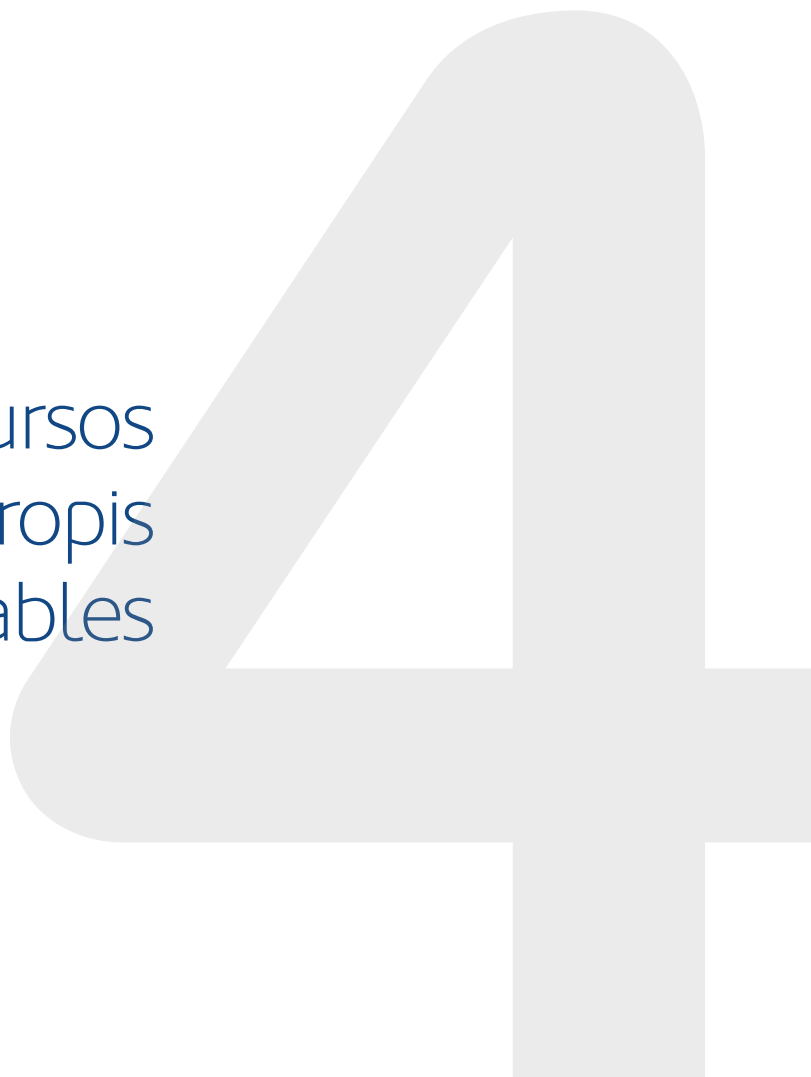
El Grup MoraBanc no té entitats dependents no incloses en el grup consolidable els recursos propis de les quals siguin inferiors al mínim exigible per la normativa aplicable.

3.5 Exempcions en relació amb els requeriments

El Grup MoraBanc no té exempcions en relació amb els requeriments de recursos propis a nivell individual en cap de les seves filials.

Adicionalment, no hi ha impediments pràctics o jurídics importants, actuals o previstos, per a la transferència ràpida de fons propis o el reemborsament de passiu entre el Grup i les seves societats dependents.

Recursos
propis
computables



4 – Recursos propis computables

En funció de l'article 38 de la Llei 35/2018: "Els fons propis d'una entitat seran igual a la suma del seu capital de nivell 1 i el seu capital de nivell 2".

En el capítol segon de la secció primera de la Llei 35/2018 es defineixen els diferents elements que conformen els fons propis:

- Instruments de capital de nivell 1 ordinari (Art. 28 Llei 35/2018): es caracteritzen per ser components dels recursos propis que es poden utilitzar immediatament i sense restricció per a la cobertura de riscos o de pèrdues quan es produeixin. Els elements que el conformen són:
 - Els instruments de capital que compleixen amb els requisits per ser considerats element de capital de nivell 1 ordinari i que es determinin per reglament.
 - Primes d'emissió relacionades amb els instruments esmentats en el punt anterior.
 - Els beneficis no distribuïts.
 - Altres resultats integrals acumulats.
 - Altres reserves.
 - Fons per a riscos generals bancaris.

Aquestes partides estan deduïdes pels elements recollits en l'article 30 de la Llei 35/2018.

- Instruments de capital de nivell 1 adicional (Art. 32 Llei 35/2018). Està compost per:
 - Els instruments de capital que compleixen amb els requisits per ser considerats com a elements de capital de nivell 1 adicional i que es determinin per reglament.
 - Primes d'emissió relacionades amb els instruments esmentats en el punt anterior.

Aquestes partides estan deduïdes pels elements recollits en l'article 33 de la Llei 35/2018.

- Instruments de capital de nivell 2 (Art. 35 Llei 35/2018). Està compost pels elements següents:
 - Els instruments de capital i préstecs subordinats que compleixin els requisits per ser considerats elements de capital de nivell 2 i que es determinin per reglament.
 - Primes d'emissió relacionades amb els instruments esmentats en el punt anterior.
 - Els ajustaments per risc de crèdit general, sense tenir en compte els efectes fiscals, fins al límit que es determini per reglament, de les exposicions ponderades per risc calculat de conformitat amb el que disposa la secció tercera del capítol tercer d'aquest títol.

Aquestes partides estan deduïdes pels elements recollits en l'article 36 de la Llei 35/2018.

4.1 Conciliació requeriment de capital i capital comptable balanç consolidat

Hi ha diferències entre la consolidació reglamentària i la consolidació comptable, específicament entre la informació utilitzada en el càlcul dels fons propis computables i els fons propis dels estats financers publicats.

A continuació es mostra la conciliació completa entre els elements de fons propis i els estats financers auditats segons el que estableix l'article 304 a) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 9: Conciliació completa dels elements dels fons propis amb els estats financers auditats (dades en milers d'euros)

Conciliació completa dels elements dels fons propis amb els estats financers auditats		
	2019	2018
Capital subscrit	42.407	42.407
Instrumentos de patrimoni emesos diferents del capital	-	-
Guanyos acumulats	268.217	155.079
Reserves de revaloració	-	-
Altres reserves	(27.877)	68.275
Resultat atribuït a l'entitat dominant	25.136	24.057
Fons propis en balanç públic	-	-
Altres resultats globals acumulats	(1.016)	(3.227)
Interessos minoritaris	(4)	(4)
Patrimoni net en balanç públic	306.864	286.587
Actius intangibles	(8.984)	(8.174)
Actius fiscals diferents	(2.826)	-
Reserva de cobertura de fluxos d'efectiu	(949)	(926)
Ajustaments per valoració no computables	-	-
Ajustament transitori primera aplicació NIIIF9	-	-
Proposta distribució de dividends	-	(14.434)
Deducció titulitzacions	-	-
Instrumentos de patrimoni no computables com CET1	(9.173)	(10.859)
Obligacions contingents convertibles	-	-
Ajustaments transitoris deguts a instruments de capital de nivell 1 ordinari en règim d'anterioritat	22.741	28.086
Diferències patrimoni net públic i a efectes prudencials	(870)	2.585
Altres ajustaments transitoris del capital de nivell 1 addicional	3.641	-
Total ajustaments i deduccions	3.581	(3.722)
Total capital de nivell 1 ordinari (CET1)	310.444	282.865
Instrumentos de patrimoni computables com AT1	-	-
Altres ajustaments transitoris del capital de nivell 1 addicional	-	-
Total capital de nivell 1 addicional (AT1)	-	-
Total capital de nivell 1 (T1)	310.444	282.865
Finançament subordinat i altres	5.685	7.231
Total capital de nivell 2 (T2)	5.685	7.231
Total fons propis computables	316.130	290.096

Canvis en els fons propis durant l'exercici 2019

Al llarg de l'exercici 2019, no s'han produït canvis rellevants en els fons propis del Grup MoraBanc.



Requeriments
mínims
de recursos
propis

5 – Requeriments mínims de recursos propis

A la taula següent es detallen, a 31 de desembre del 2019 i el 2018, els requeriments de capital d'acord amb el capítol tercer de la Llei 35/2018 per a cadascuna de les tipologies de riscos, calculats com el 8% dels actius ponderats per risc per a cadascuna de les categories.

Taula 10: Requeriments de recursos propis (dades en milers d'euros)

Requeriments de recursos propis		
	2019	2018
Risc de crèdit, contrapart, dilució i CVA	81.176	73.952
Risc de mercat	2.266	4.159
Risc operacional	11.966	13.558
Total requeriments Pilar 1	95.408	91.669

(*) s'ha inclòs el risc CVA per la seva rellevància en el risc de crèdit

5.1 Procediments aplicats per avaluar la suficiència del capital intern

El Pilar II de Basilea té per objectiu garantir l'adequada relació entre el perfil de riscos del Grup i els recursos propis que efectivament manté.

Per a això, el Grup duu a terme una sèrie de procediments que li permeten definir i mantenir un nivell de recursos propis adequat. Aquests procediments permeten l'establiment de l'objectiu de capital a través de la identificació i el mesurament de riscos, la determinació del capital necessari a cobrir i la planificació del capital a mitjà termini.

El procés d'autoavaluació de capital es porta a terme d'acord amb les Guies del BCE sobre el procés d'avaluació de l'adequació del capital intern (ICAAP), i d'acord també amb la Guia Supervisora Relativa ALS processos d'autoavaluació del capital (PAC) i de la Liquiditat (PAL) de les entitats bancàries (Comunicat Tècnic núm. 263/20-EB Andorra la Vella, 3 de juny de 2020) publicada per l'AFA.

El Grup MoraBanc vetlla perquè aquests recursos propis es corresponguin amb els riscos inherents a la seva activitat, a l'entorn econòmic en què opera, a la gestió i control que fa d'aquests riscos, als sistemes de govern de què disposa, al seu pla estratègic de negoci i a les seves possibilitats reals.

5.2 Requisits de recursos mínims per risc de crèdit, contrapart, dilució i CVA

D'acord amb el que disposa l'article 305 e) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, en la taula següent es detallen els requeriments mínims de recursos propis del Grup consolidable per a risc de crèdit a 31 de desembre del 2019, calculat com un 8% de les exposicions ponderades per risc per a cadascuna de les categories a què s'ha aplicat el mètode estàndard:

Taula 11: Requeriments de recursos propis per risc de crèdit (dades en milers d'euros)

Requeriments RP per risc de crèdit		
	2019	2018
Administracions centrals o bancs centrals	-	-
Administracions regionals i autoritats locals	-	-
Entitats del sector públic i altres institucions públiques sense ànim de lucre	-	501
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-
Organitzacions internacionals	-	-
Institucions	12.325	9.620
Empreses	26.617	23.321
Detallistes	4.104	4.441
Exposicions garantides amb immobles	13.771	12.120
Exposicions en situació de morositat	1.970	1.644
Exposicions d'alt risc	12.265	11.931
Bons garantits	-	-
Exposicions enfront d'institucions i empreses amb qualificació creditícia a curt termini	-	-
Exposicions enfront d'institucions d'inversió col·lectiva (IIC)	1.503	1.632
Exposicions enfront de renda variable	860	496
Altres exposicions	7.741	8.153
Posicions en titulitzacions	-	-
Total requeriments per risc de crèdit	81.155	73.859

D'una banda, els requeriments per risc de contrapart s'han calculat segons el mètode estàndard d'acord amb el que disposa l'article 174 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial de les entitats bancàries i les empreses d'inversió i segons el que estableix l'article 305 e) de la normativa aplicable. A 31 de desembre de 2019 l'import d'aquests ha estat de 234.700 euros, enfront de 646.300 euros el 2018.

D'altra banda, segons el títol III, capítol setè del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, per "ajustament de valoració de crèdit" s'entén un ajustament de valoració a preus de mercat de la cartera d'operacions amb contrapart. Aquest ajustament reflecteix el valor de mercat actual del risc de crèdit de la contrapart pel que fa a l'Entitat.

Així, el Grup MoraBanc ha calculat els requeriments de recursos propis per risc d'ajustament de valoració basant-se en el mètode estàndard d'acord amb el que disposa l'article 250 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018. Així, d'acord amb l'article 305 e) de la normativa aplicable, a 31 de desembre del 2019, els requeriments de recursos propis per a aquest risc pugen a 21,6 milers d'euros.

5.3 Requeriments de recursos propis mínims per risc de mercat, risc de canvi i de la posició en or

Segons el que estableix l'article 311 de el Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, els requeriments de recursos propis del Grup per risc de mercat, a 31 de desembre del 2019, han ascendit a 2.266 milers d'euros enfront dels 4.159 milers d'euros del 2018.

Per la seva banda, i d'acord amb el que disposa l'article 233 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, els requeriments de recursos propis del Grup a 31 de desembre del 2019 per raó del risc de tipus de canvi i de la posició en or són nuls, ja que la suma de les posicions globals netes en divises, or i divises instrumentals, sense tenir-ne en compte el signe, no supera el 2% del total dels recursos propis computables.

5.4 Requeriments de recursos propis per risc operacional

El Grup ha calculat els requeriments de recursos propis per risc operacional basant-se en el mètode bàsic, segons el que estableixen els articles 201 i 202 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, com el 15% de la mitjana simple de tres anys basant-se en les tres últimes observacions de dotze mesos al final de l'exercici financer dels elements a què es refereix el quadre 1 de l'article 202 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, incloent en cada element la suma amb el seu signe positiu o negatiu.

D'acord amb el que disposa l'article 305 c) de la normativa aplicable, el total de recursos propis per a risc operacional a 31 de desembre del 2019 ha ascendit a 11.966,3 milers d'euros enfront dels 13.536 milers d'euros resultants del 2018.

Riscos



6 – Riscos

6.1 Cultura corporativa de riscos

La gestió adequada del risc és essencial per al negoci de les entitats de crèdit i els seus grups econòmics, els quals desenvolupen la seva activitat en un entorn cada vegada més complex i amb més factors de risc.

La gestió del risc constitueix un aspecte fonamental de l'estratègia del Grup MoraBanc. Per això s'ha desenvolupat una cultura corporativa de manera integrada que involucra tot el Grup i inculca la gestió de riscos en tots els seus àmbits; així mateix, fa també que s'assumeixi com a responsabilitat pròpia per part de la totalitat de participants en les activitats del Grup.

El Consell d'Administració té la responsabilitat global de l'aprovació i la supervisió de la implementació dels objectius estratègics, el marc de control de riscos i la cultura corporativa. Sota la direcció i la supervisió del Consell d'Administració, l'alta direcció gestiona l'activitat del Grup de manera consistent amb l'estratègia de negoci, els límits de tolerància al risc, la remuneració i la resta de polítiques aprovades.

Els elements fonamentals que regeixen el sistema de gestió de riscos del Grup i que estableixen els criteris dirigits a mantenir el perfil de risc en els nivells de tolerància al risc estan fonamentats en l'estructura de l'entorn de control segons el model de tres línies de defensa. Existeixen:

- Polítiques de gestió fixades pel Consell d'Administració per a cada un dels riscos rellevants que defineixen el funcionament general de les activitats, les quals tenen per objecte controlar i gestionar els riscos a escala corporativa.
- Procediments, metodologies i eines, que permeten articular les polítiques i mesurar els riscos.
- Nivells de tolerància fixats pel Consell d'Administració per als principals riscos, definits en el document "Risk Appetite Framework" (en endavant, "RAF"). Per a cada un dels riscos s'estableix un nivell òptim, límit i alerta, incloent-hi protocols en cas que aquests s'excedeixin. Segons aquests nivells, el Consell d'Administració del Grup MoraBanc determina la tipologia i els llindars de risc que està disposat a acceptar en la consecució dels objectius estratègics i de rendibilitat del Grup.

6.2 Govern corporatiu de la gestió de riscos

6.2.1 Marc d'actuació i gestió

El Grup MoraBanc desenvolupa el Risk Appetite Framework (RAF), el qual es configura com un element fonamental en la gestió i el control dels riscos. Aquesta eina de gestió descriu, per a cada categoria de risc, en termes tant qualitius com quantitius, el nivell que el Grup vol assumir per aconseguir els seus objectius de negoci.

El Consell d'Administració del Grup MoraBanc és l'encarregat d'assegurar l'adequació dels sistemes de gestió del risc a l'apetit al risc i a l'estratègia de l'Entitat, i també de formalitzar el mecanisme de supervisió i vigilància de riscos assegurant el compliment del RAF, formalitzar la tolerància al risc del Grup i aprovar el RAF i les polítiques, procediments i mecanismes de control en relació amb la gestió de riscos.

El RAF es considera clau en la gestió de riscos, ja que estableix una visió completa dels nivells objectiu, alerta, límit i capacitat de risc del Grup, comparant-los amb el perfil de risc d'aquest.

Aquests lindars es calibren d'acord amb la metodologia de *traffic light approach* establerta per l'EBA. Aquesta metodologia té en compte:

- Capacitat de risc: nivell màxim de risc que el Grup pot assumir, tenint en compte el nivell actual de recursos, sense afectar les seves necessitats de capital i liquiditat.
- Objectius/Tolerància al risc: nivell i tipus de risc que l'Entitat està disposada a assumir en el transcurs de la seva activitat, dins la seva capacitat, per complir els seus objectius estratègics i de negoci.
- Nivell d'alerta anticipada (*Early Warnings Indicators* o EWI, per les seves sigles en anglès): nivell de risc amb l'objectiu de detectar anticipadament si el perfil de risc s'està deteriorant i aproximant-se al límit, marcant la necessitat de plantejar un pla d'actuació preventiu per evitar sobrepassar el nivell de tolerància.
- Límits de risc: nivell màxim de risc que el Grup considera acceptable i que no vol superar.

Els límits de risc estan basats en protocols predeterminats amb pautes d'actuació en cas de sobrepassar-se els lindars establerts. Aquests són revisats periòdicament per ajustar-se al nivell de tolerància de risc del Grup.

Els principis i continguts detallats en el marc d'apetit al risc tenen caràcter corporatiu i són d'aplicació i obligat compliment per a totes les entitats que formen el Grup. D'aquesta manera, és en la matriu del Grup MoraBanc on tenen lloc els processos de presa de decisions, control global, fixació de les Polítiques de gestió, definició d'estratègies i determinació de l'apetit al risc d'aquest.

Dins el procés d'identificació de riscos materials, el Grup MoraBanc ha establert metodologies per a la identificació de tots els riscos als quals l'Entitat està exposada, prenent en consideració el comunicat 250/17 de l'AFA i les millors pràctiques del mercat. Així mateix, ha definit un criteri per a la selecció dels riscos que són materials i que, per tant, s'han de gestionar i controlar de manera més intensiva. Aquesta gestió i control intensiu, comporten, entre altres coses, l'assignació de capital intern per cobrir les pèrdues inesperades dins el procés d'avaluació de l'adequació de capital intern (ICAAP, per les sigles en anglès) o, en el cas del risc de liquiditat, l'augment del buffer de gestió de liquiditat, avaluat dins el procés d'avaluació de l'adequació de la liquiditat interna (ILAAP, per les sigles en anglès). El procés de quantificació i identificació de riscos materials es fa de manera recurrent, la qual cosa permet al Grup identificar en tot moment els riscos emergents.

El perfil de risc definit pel Consell d'Administració es caracteritza per:

- Estar alineat amb el pla estratègic i la planificació de capital.
- Estar integrat en la cultura de risc de l'Entitat, comptant amb la implicació de tots els nivells de responsabilitat d'aquesta.
- Ser flexible, capaç d'adaptar-se a canvis en els negocis i en les condicions de mercat, per la qual cosa ha de ser objecte de revisió periòdica amb una freqüència mínima anual.
- Estar vinculat amb els sistemes de gestió de la informació.

6.2.2 Estructura de govern en la gestió de riscos

El Grup MoraBanc organitza la gestió dels riscos mitjançant una estructura de comitès i comissions per assegurar el control de la totalitat dels riscos considerats rellevants. Cadascun d'aquests òrgans disposa de polítiques que concreten l'abast de les seves funcions, la composició i els requisits d'organització i funcionament.

Així mateix, d'acord amb les millors pràctiques i seguint les recomanacions del Banc Central Europeu (en endavant, "BCE"), l'European Banking Authority (en endavant, "EBA") i les directrius reguladores de Basilea, el model de govern intern del Grup està basat en l'enfocament de tres línies de defensa, de les quals la primera està constituïda per l'Àrea de Negoci, la segona per l'Àrea de Riscos i l'Àrea de Compliment Normatiu i l'última per l'Àrea d'Auditoria Interna.

L'estructura organitzativa de riscos està clarament definida, la qual cosa facilita el govern i el desenvolupament en les seves funcions en el Grup.

- **Consell d'Administració:** Assegura la implantació, el manteniment i la supervisió d'un sistema de control intern adequat, i desenvolupa els requisits d'organització interna, i també les polítiques, procediments i mecanismes de control de què el Grup ha de disposar. Així mateix, s'encarrega d'aprovar el marc de control de riscos i nivells de tolerància assegurant-se que estigui en línia amb l'estratègia de negoci i de riscos del Grup; i també s'encarrega de la seva adequació correcta a la definició dels límits de tolerància establerts.

Aquests límits s'aproven anualment mitjançant el RAF (Risk Appetite Framework), que estableix una sèrie de llindars (òptim, alerta i límit) pels principals riscos materials a què el Grup s'exposa.

El Consell d'Administració ha designat una sèrie de comissions, formades per membres del mateix Consell, entre les quals hi ha la Comissió de Riscos i també les comissions que es detallen en l'apartat 3.2.2 d'aquest informe.

- **Comissió de Riscos:** Està formada per membres del Consell d'Administració amb els coneixements, la capacitat i l'experiència oportuns per entendre plenament i controlar l'estratègia de risc i la propensió al risc de l'Entitat. El nombre de membres de la Comissió està determinat pel Consell d'Administració, amb un mínim de 3 i un màxim de 6 membres.

Per a més detall, en l'apartat 3.2.2 d'aquest informe es descriuen totes les comissions, a més de cadascuna de les seves funcions i la seva composició.

6.2.3 Estratègies de gestió, control i mesurament de riscos

A continuació, es detalla la gestió dels principals riscos del Grup MoraBanc:

Risc de crèdit:

El risc de crèdit sorgeix de la possibilitat d'incórrer en pèrdues a causa de l'incompliment total o parcial de les obligacions financeres contraetes amb el Banc per part dels seus clients o contraparts, produït pels canvis en la capacitat o intenció de pagament del deutor.

La gestió del risc de crèdit se sustenta en els principis següents:

- Agrupació i categorització dels riscos.
- Visió integral del cicle de gestió del risc de crèdit que permeti planificar sobre les principals magnituds de risc de crèdit i especialitzar cadascuna de les fases de la gestió de risc.
- Criteris d'admissió sustentats en indicadors de la capacitat de pagament del client present i futura, evitant basar-se únicament en les garanties.
- Evitar la concentració d'exposicions en acreditats o grups d'acreditats amb qualitat creditícia reduïda o insuficient.

La gestió del risc de crèdit està dirigida a assolir uns nivells de rendibilitat adequats d'acord amb l'estratègia del Grup, mantenint un perfil de risc moderat.

El Grup MoraBanc té una sèrie de polítiques i procediments per a la gestió del risc de crèdit, que n'estableixen l'àmbit d'aplicació i els principis generals de la gestió del risc de l'Entitat, els processos de gestió i la relació entre les diferents polítiques de riscos. Tot això conforma un marc robust que defineix un escalat en la presa de decisions, i un seguiment continu de l'evolució de l'activitat i de la qualitat creditícia per actuar de manera immediata davant possibles desviacions dels indicadors establerts.

Risc de mercat:

El risc de mercat és el risc que les possibles variacions adverses en els preus de mercat com, per exemple, els tipus d'interès, els tipus de canvi, els spreads de crèdit o els preus de la renda variable afectin la rendibilitat o el valor dels instruments financers que el Grup manté.

L'objectiu de la gestió del risc de mercat és controlar les exposicions de les carteres subjectes a mark-to-market dins de paràmetres raonables.

El Grup ha tingut en compte com a documents consultius i orientatius, a l'hora d'enfocar el tractament del risc, les recomanacions del Comitè de Basilea.

Per controlar l'exposició davant aquest risc el Grup ha establert una sèrie de mesures de control que permetin una anàlisi dels diferents paràmetres de risc que puguin afectar els preus de mercat. Els principals factors de risc són:

- L'estructura posicional de la cartera.
- La volatilitat dels preus.
- El tipus de canvi.
- El tipus d'interès.
- Els spreads de crèdit.

Per a la seva gestió, el Grup disposa d'una unitat de gestió del risc de mercat que té, entre les seves funcions bàsiques, les de mesurar, controlar i seguir els riscos de mercat, valorar l'exposició i adequació als límits assignats i contrastar, implantar i mantenir les eines informàtiques utilitzades. La supervisió d'aquestes funcions correspon al Comitè d'Actius i Passius (COAP), que és un òrgan constituït, entre d'altres, per membres de la Direcció General del Grup. Aquest òrgan es reuneix amb periodicitat mensual com a mínim i és responsable de l'anàlisi de les posicions que generen risc de mercat i de la definició de les estratègies a seguir pel Grup. S'informa periòdicament al Consell d'Administració del Banc sobre el nivell de risc assumit i s'estableixen els límits absoluts d'exposició màxima a aquest risc.

La seva gestió està documentada en la Política de Risc de Mercat, on s'estableix la metodologia i les validacions fixades en el Grup MoraBanc, les quals permeten identificar, mesurar, controlar i gestionar el risc de mercat i els riscos afectes a la seva gestió (riscos de titulització, actuariais i de solvència), generats per l'operativa de l'Entitat duta a terme en els mercats financers i els compromisos adquirits amb els seus clients.

En exposicions a altres riscos de mercat en carteres que no són de negociació, el Grup MoraBanc inclou:

- Risc de tipus d'interès

El risc de tipus d'interès es defineix com la variació del marge financer o del valor patrimonial del Grup associat a moviments dels tipus d'interès del mercat.

El mesurament d'aquest risc incorpora càlculs de sensibilitat del marge financer a un any i del capital econòmic enfront de moviments paral·lels de +/- 100 i 200 punts bàsics de les corbes de mercat de les principals divises de l'estat de situació financera consolidat.

La gestió del risc de tipus d'interès de les posicions estructurals de l'estat de situació financera consolidat és responsabilitat del Comitè d'Actius i Passius (COAP), seguint les directrius del perfil de risc definides pel Consell d'Administració a proposta de l'Àrea de Riscos que, de manera independent, mesura i controla el risc de tipus d'interès.

La unitat de gestió de l'estat de la situació financera del Grup és la responsable de calcular, analitzar, simular i informar el COAP del risc d'interès mensualment, prèvia validació per part del departament de riscos.

Per obtenir les dades, se segueixen diferents metodologies: el gap estàtic, el gap dinàmic i la simulació de diferents escenaris. D'aquesta manera, s'obté un ampli espectre de les possibles sensibilitats que ajuden a una gestió optimitzada i d'acord amb el nivell de tolerància al risc en el RAF del Grup.

Amb el gap estàtic, s'obtenen les masses de l'estat de situació financera consolidat en una data determinada (a finals de mes) segons els venciments i les renovacions naturals dels fluxos existents. D'aquesta manera es té una imatge clara de quina és l'exposició a variacions de tipus d'interès de l'estat de situació financera consolidat.

La freqüència de càlcul i gestió del risc de tipus d'interès és mensual.

- Risc de tipus de canvi

El risc de tipus de canvi representa l'exposició a l'estat de situació financera consolidat per moviments en els tipus de canvi, entre els quals s'inclouen principalment qualsevol producte amb fluxos en una moneda diferent de l'euro o derivats sobre tipus de canvi.

MoraBanc manté a l'estat de situació financera consolidat actius i passius en moneda estrangera, principalment a conseqüència de la seva activitat comercial, a més dels actius o passius en moneda estrangera que sorgeixen a conseqüència de la gestió que fa el Grup per mitigar el risc de tipus de canvi.

Risc operacional:

El Grup defineix el risc operacional, seguint les directrius de Basilea, com el risc de pèrdua derivat de deficiències en els processos interns, recursos humans o sistemes, o com les pèrdues ocasionades per circumstàncies externes. Inclou el risc legal i exclou el risc estratègic i de reputació.

Els principals objectius del Grup en matèria de gestió del risc operacional són:

- Establir un model de gestió permanent que permeti identificar els esdeveniments de risc operacional i la seva categorització, mesurar els impactes actuals i futurs, implementar plans d'acció per mitigar-los i seguir l'evolució de l'exposició a aquest risc.
- Revisar periòdicament aquest model de gestió per assegurar que aporta valor al Grup.
- Integrar la gestió del risc operacional en la gestió global de riscos.
- Donar compliment a les millors pràctiques i a la regulació vigent en aquesta matèria.
- Promoure la cultura de la gestió del risc operacional a tot el Grup.
- Establir el nivell de tolerància al RAF i sotmetre'l a l'aprovació del Consell d'Administració.

Es considera un risc inherent a qualsevol activitat, i per aquest motiu totes les àrees del Grup, com a primera línia de defensa, es responsabilitzen també de la identificació dels riscos propis del seu àmbit d'actuació, informen la unitat de risc operacional de qualsevol esdeveniment operacional que s'hagi generat i col·laboren en els plans d'acció de mitigació.

Les diferents etapes del model de gestió del risc operacional són:

- La identificació dels riscos inherents a les activitats del Grup a partir d'un mapatge dels processos, en el qual s'identifiquen els controls existents i es quantifica l'exposició al risc.
- La mitigació dels principals riscos operacionals identificats, a partir de la implementació de plans d'acció en col·laboració amb les àrees implicades.
- L'avaluació periòdica del risc operacional mitjançant el seguiment d'indicadors de risc.
- L'elaboració d'informes periòdics sobre l'exposició al risc operacional, dirigits a l'alta direcció i als diferents responsables d'àrea.

El Grup disposa d'una base de dades de risc operacional en què es recullen els esdeveniments operacionals de qualsevol activitat que el Grup desenvolupa, se'n mesura l'impacte i es categoritzen seguint els paràmetres establerts per Basilea. Aquesta eina es considera una peça clau en el procés d'identificació i quantificació d'aquest risc pel Grup, i aporta una informació de gestió d'utilitat per a la gestió del risc per part de les diferents àrees.

La seva gestió està documentada en la Política de Risc Operacional del Grup MoraBanc i la centralitza l'Àrea de Riscos, la qual disposa d'una unitat específica per al seu seguiment i mesurament.

Risc de reputació:

S'entén per risc de reputació el que sorgeix d'una percepció negativa dels clients, contraparts, accionistes, inversors o reguladors i que pot afectar desfavorablement la capacitat de l'Entitat per mantenir l'existència de les relacions de negoci o per establir-ne de noves.

El risc de reputació pot afectar també les responsabilitats del Grup MoraBanc, atès que la confiança del mercat i la capacitat del Grup per desenvolupar el seu negoci estan estretament relacionades amb la seva reputació.

El Comitè Regulador d'Intervenció i Control, format pels membres de l'alta direcció, i que es reuneix amb una periodicitat quinzenal, per tractar, entre altres temes, els riscos que, en cas de materialitzar-se, podrien tenir un impacte en la reputació del Grup.

El Grup MoraBanc mitiga els riscos reputacionals mitjançant exhaustives i prudents polítiques de compliment normatiu i de concessió de riscos, amb elevats estàndards de compliment en matèria de RSC.

Adicionalment, i amb l'objectiu de mesurar el nivell de risc de reputació a què el Grup està sotmès, s'avaluen anualment els principals factors de risc (endògens i exògens).

Risc país:

El risc país és la probabilitat que es produeixi una pèrdua financera per circumstàncies macroeconòmiques, polítiques socials o desastres naturals en un país determinat.

El risc país és un component del risc de crèdit que incorpora totes les operacions de crèdit transfrontereres, sigui per circumstàncies comercials habituals o per inversions financeres.

Els principis de gestió del risc país obeeixen al criteri de màxima prudència, de manera que aquest risc està present a l'hora de determinar les garanties i els preus de les operacions.

Avui en dia, el Grup opera majoritàriament amb països que pertanyen a l'OCDE. En tot cas, qualsevol posició amb un país que no és membre de l'OCDE es considerarà amb un criteri reforçat d'anàlisi de qualitat creditícia. Així mateix, el preu i les condicions de l'operació hauran de reflectir el risc país segons l'estat de resultat de l'anàlisi.

Per tot això, l'exposició total al risc país és baixa, i molt diversificada a escala individual (exceptuant els països que pertanyen a l'OCDE).

Risc de liquiditat:

El risc de liquiditat és el risc que el Grup tingui dificultats per complir amb les obligacions associades amb passius financers que són liquidades lliurant efectiu o un altre actiu financer.

MoraBanc gestiona la liquiditat amb l'objectiu de mantenir en tot moment uns nivells de liquiditat que permetin atendre de forma folgada els compromisos de pagament puntualment i que no puguin perjudicar l'activitat inversora per falta de fons prestables, mantenint-se, en tot moment, en els nivells de tolerància al risc que estableix el Risk Appetite Framework (RAF) del Grup i les exigències reguladores actuals.

L'enfocament del Grup per administrar la liquiditat és assegurar, tant com sigui possible, que sempre disposarà de la liquiditat suficient per complir les seves obligacions quan vencin, tant en condicions normals com en situacions de tensió de liquiditat, sense incórrer en pèrdues inesperades o arriscar la seguretat del Grup. A més, es basa a garantir l'obtenció dels recursos financers a un cost raonable per al compliment dels plans d'inversió fixats en el pressupost anual, i també a cobrir els possibles desfasaments de liquiditat derivats de la diferent exigibilitat dels actius i passius de l'estat de situació financera consolidat.

La gestió de l'estructura de venciments dels actius i passius ha permès al Grup gaudir d'una posició privilegiada, la qual li ha comportat un avantatge competitiu per desenvolupar la seva activitat en un entorn més exigent, des del punt de vista de les necessitats de liquiditat.

Les decisions relatives a tots els riscos estructurals, inclòs el risc de liquiditat, es prenen en el Comitè d'Actius i Passius de l'Entitat (COAP).

El Grup, per mitjà de la unitat de gestió de l'estat de situació financera, gestiona la liquiditat i el finançament, analitza l'estrès i emet l'informe per al COAP, d'acord amb les polítiques fixades pel Consell d'Administració, a proposta de l'Àrea de Riscos, la qual, de forma independent, mesura i controla el risc de liquiditat.

Per a una gestió òptima del risc de liquiditat, el Grup utilitza una sèrie d'indicadors que alerten amb antelació de possibles deterioraments en la qualitat dels actius líquids o de possibles tensions que puguin provocar el decrement de les fonts de finançament:

- Liquidity Coverage Ratio (LCR): ens indica si tenim suficients actius líquids d'elevada qualitat per fer front a sortides inesperades en el curt termini (30 dies).
- Net Stable Funding Ratio (NSFR): ens indica si tenim finançament suficient i estable a més llarg termini (1 any).
- Altres ràtios utilitzades: Loan to Depo (Inversió creditícia/Total dipòsits de clients), Actius altament líquids/Total dipòsits de clients i Actius altament líquids/Total estat de situació financera.

Adicionalment, s'utilitza el gap de liquiditat per veure els diferents venciments en el temps del nostre estat de situació financera consolidat.

El Grup també fa un ampli seguiment del risc intradia de liquiditat.

L'ús d'aquestes ràtios, amb l'ajuda del seguiment de la liquiditat a curt i llarg termini, permet al Grup gestionar millor els actius líquids i les fonts de finançament. Cal destacar que internament el Grup disposa d'uns nivells de tolerància, definits en el RAF, més exigents que els estipulats per la normativa.

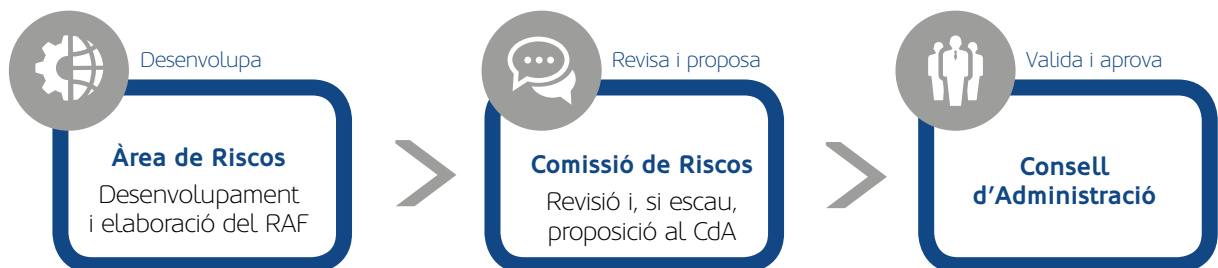
D'aquesta manera es poden detectar a temps possibles situacions de tensions de liquiditat, i se'n minimitzen els possibles efectes negatius.

6.2.4 Aprovació, seguiment i actualització del marc d'apetit al risc

El marc d'apetit al risc per al Grup MoraBanc es revisarà almenys amb caràcter anual, la qual cosa permetrà, entre d'altres aspectes:

- Concretar els objectius de risc del Grup en línia amb l'estratègia corporativa, actuant com una referència orientadora de les activitats desenvolupades.
- Integar en un marc comú tots els processos de control i gestió del risc.
- Difondre internament una cultura de gestió del risc.

L'Àrea de Riscos desenvolupa, amb la col·laboració de les àrees pertinents, el marc d'apetit al risc, el qual s'eleva a la Comissió de Riscos perquè el revisi i seguidament el proposi al Consell d'Administració, encarregat últim de l'aprovació atès que és responsable de l'estratègia de riscos del Grup MoraBanc.



El procés d'actualització i aprovació del marc d'apetit al risc es du a terme almenys amb periodicitat anual, tot i que, puntualment i en cas necessari, es podran fer revisions extraordinàries a causa de modificacions significatives.

En relació amb el seguiment i compliment del marc d'apetit al risc, en general tota l'organització n'és responsable. No obstant això, l'Àrea de Riscos és l'encarregada de fer-ne seguiment d'una manera més operativa. És a dir, que en cas que es produeixi el deteriorament significatiu o la superació d'un llindar d'algun indicador contingut en el marc d'apetit al risc, són responsables de notificar-ho basant-se en els protocols establerts pel Grup.

6.2.5 Reporting d'informació de riscos

Amb periodicitat mensual s'emeten informes per a cada tipologia de riscos rellevants, destacant les incidències del període i les mesures preses per mitigar-ne l'efecte. Aquests informes s'elaboren per cada àrea de riscos entorn de la seva tipologia específica i s'eleven a la Comissió de Riscos, la qual és el vincle d'unió amb el Consell d'Administració en aquest sentit.

Si durant el període de gestió hi ha alguna incidència crítica, aquesta es reporta immediatament amb l'objectiu d'establir un pla d'acció ad hoc que permeti reduir-ne l'impacte en l'Entitat.

El *reporting* de riscos es constitueix com una eina fonamental de gestió que permet un flux d'informació constant entre les diferents àrees del Grup i manté els processos de gestió alineats amb les estratègies corporatives.

Risc de crèdit



7 – Risc de crèdit

7.1 Definicions comptables i descripcions metodològiques

La gestió del risc afecta tots els nivells del Grup. Per això, per poder fer un control efectiu del risc de crèdit s'han estructurat dos nivells diferenciats de supervisió: control sobre el risc de crèdit originat per activitats relacionades amb l'àrea de tresoreria i valors i control sobre el risc de crèdit originat per activitats relacionades amb l'àrea de la inversió creditícia.

Un actiu financer o una exposició creditícia es consideren deteriorats quan hi ha evidència objectiva que s'ha produït un esdeveniment o l'efecte combinat de diversos esdeveniments que dona lloc a:

- En el cas d'instruments de deute, inclosos els crèdits i valors representatius de deute, un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs que es van estimar en el moment de formalitzar-se la transacció, a causa de la materialització d'un risc de crèdit.
- En el cas de les exposicions fora de balanç que comporten risc de crèdit, que els fluxos que s'espera rebre siguin inferiors als fluxos d'efectiu contractuals, en cas de disposició del compromís, o als pagaments que s'espera fer, en el cas de garanties financeres concedides.
- En el cas d'inversions en negocis conjunts i associades, que no se'n podrà recuperar el valor en llibres.

Les exposicions creditícies, i també les exposicions fora de balanç, es classifiquen, en funció del risc de crèdit, en els següents stages:

- Stage 1: operacions que no compleixen els requisits per classificar-les en altres categories.
- Stage 2: operacions que, sense complir els criteris per classificar-les individualment com stage 3 o fallit, presenten increments significatius del risc de crèdit des del reconeixement inicial. S'inclouen en aquesta categoria les operacions en què hi hagi imports vençuts de més de 30 dies, o les operacions que han presentat saldos impagats amb una antiguitat superior a 30 dies en 3 ocasions en un mateix exercici, les quals hauran de romandre en aquesta classificació, i es podran treure d'aquest stage quan, durant aquest període, hagin atès sense incidències les quotes corresponents.

Les operacions que han estat classificades a stage 3 i que posteriorment cobreixen la seva posició impagada romandran un mínim de 3 mesos en aquesta classificació, i tota operació refinançada classificada en stage 2 romandrà en aquesta classificació un mínim de 2 anys. Passats aquests terminis, aquestes operacions es poden classificar en un altre stage, sempre que durant aquest període hagin atès puntualment totes les quotes estipulades.

- Stage 3: comprèn els instruments de deute, vençuts o no, en què, sense concórrer les circumstàncies per classificar-los en la categoria de risc fallit, es presentin dubtes raonables sobre el seu reemborsament total (principal i interessos) pel titular, i també les exposicions fora de balanç al pagament de les quals probablement el Grup ha de fer front i la seva recuperació es consideri dubtosa.

- Per raó de la morositat del titular: comprèn l'import total dels instruments de deute, qualsevol que en sigui el titular i la garantia, que tinguin algun import vençut per principal, interessos o despeses pactats contractualment, amb més de 90 dies d'antiguitat, llevat que correspongui classificar-los com fallits.
- El refinançament o la reestructuració de les operacions que no estan al corrent de pagament no n'interromp la morositat, ni provoca la reclassificació a stage 1, tret que hi hagi certesa raonable que el client podrà fer front al pagament d'acord amb el nou calendari previst o que el client aportï noves garanties eficients. En qualsevol cas, les operacions en què s'ha aplicat més d'un refinançament o reestructuració per dificultats de l'acreditat per atendre les quotes es consideren stage 3 pel Grup.
- No obstant això, es classifiquen com stage 3 per raons de morositat les operacions que sorgeixen de l'anomenat efecte arrossegament. S'aplica aquest efecte a un acreditat quan les operacions amb imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat són superiors al 20% dels imports pendents de cobrament.
- Es reclassifiquen com stage 1 les operacions en què, a conseqüència del cobrament de part dels imports vençuts, desapareixen les causes que van motivar la classificació com a risc dubtós i el titular no té imports vençuts amb una antiguitat superior a 90 dies a la data de reclassificació; prèviament, hi ha casos en què és possible que aquestes operacions es classifiquin transitòriament en stage 2.
- Per raons diferents de la morositat del titular: comprèn els instruments de deute, vençuts o no, en què, sense concórrer les circumstàncies per classificar-los en les categories de fallits o stage 3 per raó de la morositat del client, es presenten dubtes raonables sobre el seu reemborsament total, principal i interessos, en els termes pactats contractualment.
- Risc fallit: es classifiquen els instruments de deute, vençuts o no, la recuperació dels quals es considera remota, i se'ls dona de baixa de l'actiu, sense perjudici de les actuacions que es puguin dur a terme per intentar aconseguir-ne el cobrament fins que no s'hagin extingit definitivament els seus drets, sigui per prescripció, condonació o altres causes. Excepte prova en contra, s'inclouen en aquesta categoria tots els debèits, excepte els imports coberts amb garanties eficaces suficients, quan els acreditats pateixen un deteriorament notori i irrecuperable de la seva solvència o quan s'hagi declarat la fase de liquidació del concurs de creditors.

Basant-se en el que s'ha descrit en l'apartat 3.7 de la Memòria del Grup MoraBanc "Deteriorament de valor i classificació dels actius financers per risc de crèdit", es consideren en el Grup els criteris comptables següents:

- Les pèrdues per deteriorament dels instruments de deute i altres exposicions creditícies fora de balanç es registren com una despesa en l'estat de resultats consolidat de l'exercici en què s'estima aquest deteriorament, i les recuperacions de les pèrdues prèviament registrades, si escau, es reconeixen també en l'estat de resultats consolidat de l'exercici en què el deteriorament desapareix o es redueix.
- Per als instruments de deute valorats al cost amortitzat, el Grup reconeix tant els comptes correctors, quan es constitueixen provisions per insolvències per cobrir les pèrdues per deteriorament, com els sanejaments directes contra l'actiu, quan s'estima que la recuperació és remota.

- Per als instruments de deute al valor raonable amb canvis en un altre resultat global, les pèrdues per deteriorament es reconeixen en l'estat de resultats consolidat amb contrapartida en l'epígraf "Actius financers al valor raonable amb canvis en un altre resultat global" de l'estat de situació financera consolidat. Les cobertures per pèrdues per deteriorament en les exposicions fora de balanç es registren com una provisió en el passiu de l'estat de situació financera consolidat.

7.2 Exposicions al risc de crèdit

7.2.1 Exposicions al risc de crèdit 2019

D'acord amb el que disposa l'article 308 c) de la normativa aplicable, la següent taula recull l'exposició al risc de crèdit del Grup a 31 de desembre del 2019, després dels ajustaments indicats en el títol III, capítol tercer, secció primera del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, de les correccions de valor per deteriorament, dels efectes de les tècniques de reducció del risc de crèdit i de l'aplicació de factors de conversió per a les partides incloses en comptes d'ordre, i també l'import mitjà de l'exercici, desglossat per categories de risc:

Taula 12: Exposició per categoria de risc (dades en milers d'euros)

Exposició per categoria de risc (estàndard)		
	Exposició mitjana 2019	Exposició desembre 2019
Administracions centrals o bancs centrals	520.025	565.174
Administracions regionals i autoritats locals	44.024	49.748
Entitats del sector públic i altres institucions públiques sense ànim de lucre	5.807	5.499
Institucions	567.565	514.748
Empreses	376.345	347.959
Detallistes	108.852	102.313
Exposicions garantides amb immobles	461.407	468.794
Exposicions en situació de morositat	24.249	24.623
Exposicions d'alt risc	91.909	93.301
Exposicions enfront d'institucions d'inversió col·lectiva (IIC)	15.339	12.615
Exposicions enfront de renda variable	8.213	10.754
Altres exposicions	112.066	110.880
TOTAL	2.335.800	2.306.405

7.2.2 Distribució geogràfica de les exposicions

A continuació, segons l'article 308 d) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, es detalla el valor de l'exposició al risc de crèdit del Grup a 31 de desembre del 2019, net dels ajustaments indicats en el títol III, capítol tercer, secció primera del Reglament, de les pèrdues per deteriorament, dels efectes de la reducció per risc de crèdit i de l'aplicació de factors de conversió per a les partides incloses en comptes d'ordre, desglossat per àrees geogràfiques:

Taula 13: Desglossament geogràfic de les exposicions (dades en milers d'euros)

Exposició per grans àrees geogràfiques		
	Valor de l'exposició 2019	Valor de l'exposició 2018
Andorra	994.410	884.643
Espanya	613.467	632.549
Resta països Unió Europea	363.120	281.480
Resta Europa	55.275	51.544
Estats Units	228.618	239.272
Resta del món	51.514	38.453
TOTAL ÀREES GEOGRÀFIQUES	2.306.405	2.127.942

7.2.3 Distribució d'exposicions per sectors

La taula següent detalla el valor de l'exposició al risc de crèdit del Grup a 31 de desembre del 2019, segons el que estableix l'article 308 e) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, net dels ajustaments indicats en el títol III, capítol tercer, secció primera d'aquest, de les pèrdues per deteriorament, dels efectes de la reducció per risc de crèdit i de l'aplicació de factors de conversió per a les partides incloses en comptes d'ordre, distribuït per sector econòmic:

Taula 14: Concentració de les exposicions per sector o tipus de contrapart (dades en milers d'euros)

Exposició per sector econòmic		
	Valor de l'exposició 2019	Valor de l'exposició 2018
Sector primari	4.171	4.030
Sector secundari	31.649	24.297
Construcció	91.820	7.660
Comerç i reparacions	70.332	72.099
Hostaleria	68.604	68.944
Transport, emmagatzematge i comunicacions	10.770	7.469
Intermediació financera	25.936	55.272
Activitats immobiliàries i serveis empresarials	138.106	177.656
Altres serveis	520.299	529.306
Administracions públiques	615.924	621.724
Bancs centrals, entitats de crèdit, intermediació i altres serveis financers	546.661	397.769
Altres activitats	182.132	161.717
TOTAL	2.306.405	2.127.942

7.2.4 Venciment residual de les exposicions

La següent taula recull la distribució, per termini de venciment residual, del valor de l'exposició al risc de crèdit a 31 de desembre del 2019, net d'ajustaments, pèrdues per deteriorament, efectes de la reducció per risc de crèdit i aplicació de factors de conversió als comptes d'ordre d'acord amb el que disposa l'article 308 f) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 15: Venciment de les exposicions (dades en milers d'euros)

Exposició per categoria de risc i venciment					
	Menys de 3 mesos	Entre 3 mesos i 1 any	Entre 1 i 5 anys	Més de 5 anys	Total
Administracions centrals o bancs centrals	72.211	140.790	157.761	194.410	565.172
Administracions regionals i autoritats locals	-	24.135	7.957	17.656	49.748
Entitats del sector públic i altres institucions públiques sense ànim de lucre	127	30	887	4.455	5.499
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-
Institucions	281.703	2.054	161.201	69.791	514.749
Empreses	4.455	61.081	192.633	89.789	347.958
Detallistes	3.294	18.970	47.765	32.283	102.312
Exposicions garantides amb immobles	882	13.131	71.854	382.926	468.793
Exposicions en situació de morositat	2.112	7.020	8.609	6.883	24.624
Exposicions d'alt risc	-	34.322	2.967	56.012	93.301
Bons garantits	-	-	-	-	-
Exposicions enfront d'institucions i empreses amb qualificació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-
Exposicions enfront d'institucions d'inversió col·lectiva (IIC)	-	-	-	12.615	12.615
Exposicions enfront de renda variable	-	-	-	10.754	10.754
Altres exposicions	-	-	-	110.880	110.880
Posicions en titulitzacions	-	-	-	-	-
Total categories	364.784	301.533	651.634	988.454	2.306.405

7.2.5 Qualitat creditícia de les exposicions

Qualitat creditícia de les exposicions per categoria d'exposició:

La següent taula recull el valor de les exposicions abans d'aplicar factors de conversió a 31 de desembre del 2019, desglossades per tipus de contrapart, juntament amb l'import de les pèrdues per deteriorament i de les provisions per a riscos i compromisos contingents constituïdes sobre les exposicions deteriorades a aquesta data, i també les dotacions efectuades en l'exercici 2019 donant compliment a l'article 308 g) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 16: Qualitat creditícia de les exposicions per categoria d'exposició i instrument (dades en milers d'euros)

Qualitat creditícia de les exposicions per categoria d'exposició i instrument						
Distribució d'exposicions	Exposició original abans d'aplicar factors de conversió	Ajustament específic per risc de crèdit	Ajustament genèric per risc de crèdit	Nous impagaments observats en el període	Ajustaments per risc de crèdit/baixes en comptes corresponents a nous impagaments observats	Valors nets
Administracions centrals o bancs centrals	566.514	-	-	0,6	0,4	566.514
Administracions regionals i autoritats locals	53.099	-	-	-	-	53.099
Entitats del sector públic i altres institucions públiques sense ànim de lucre	6.278	-	-	-	-	6.278
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-
Institucions	524.376	-	-	-	-	524.376
Empreses	708.061	6.842	-	0,6	-	701.219
Detallistes	346.634	179	-	351	207	346.455
Exposicions garantides amb immobles	483.965	1.269	-	5.687	111	482.695
Exposicions en situació de risc elevat	117.008	-	-	-	-	117.008
Exposicions en situació d'impagament	39.316	14.485	-	-	-	24.831
Bons garantits	-	-	-	-	-	-
Exposicions enfront d'institucions i empreses amb qualificació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-
Exposicions enfront d'institucions d'inversió col·lectiva (IIC)	12.615	-	-	-	-	12.615
Exposicions enfront de renda variable	10.754	-	-	-	-	10.754
Altres exposicions	147.918	37.038	-	-	-	110.880
TOTAL CATEGORIA	3.016.536	59.813	-	6.040	319	2.956.723

Qualitat creditícia de les exposicions per àrea geogràfica:

D'acord amb el que disposa l'article 308 g) de la normativa aplicable, a continuació, s'indica el valor de les exposicions sanes juntament amb les exposicions deteriorades a 31 de desembre del 2019, desglossades per àrees geogràfiques significatives, juntament amb l'import de les pèrdues per deteriorament i de les provisions per a riscos i compromisos contingents constituïdes sobre les exposicions deteriorades:

Taula 17: Qualitat creditícia de les exposicions per zona geogràfica (dades en milers d'euros)

Qualitat creditícia de les exposicions per zona geogràfica							
Pais	Exposicions en situació d'impagament	Exposicions en situació de no incompliment	Ajustament específic per risc de crèdit	Ajustament genèric per risc de crèdit	Dels quals baixa en comptes	Càrrecs deguts a ajustaments per risc de crèdit durant el període	Valors nets
Andorra	36.872	1.481.788	57.310	-	317	(2.807)	1.461.350
Espanya	1.012	745.720	1.431	-	1	99	745.301
Resta països Unió Europea	1.432	448.879	1.072	-	0,2	15	449.240
Resta Europa	-	13.071	-	-	-	(2)	13.071
Estats Units	-	231.317	0,1	-	-	(9)	231.317
Resta del món	-	56.445	0,3	-	-	2	56.444
TOTAL GEOGRAFIES	39.316	2.977.220	59.813	-	319	(2.702)	2.956.723

7.2.6 Variacions produïdes en l'exercici 2019 en les pèrdues per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents per risc de crèdit

Les variacions que s'han produït durant l'exercici 2019 en les pèrdues per deteriorament per risc de crèdit comptabilitzades pel Grup i en les provisions per a riscos i compromisos contingents s'ajusten al que disposa la Guia Supervisora relativa a l'aplicació de la NIIF 9: Gestió del risc de crèdit, tant en el tipus de pèrdues i provisions constituïdes com en la metodologia utilitzada per calcular.

La següent taula mostra les correccions de valor per deteriorament per risc de crèdit per a l'exercici 2019 segons el que estableix l'article 308 i) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 18: Correccions de valor per deteriorament (dades en milers d'euros)

Correccions de valor per deteriorament per raó de risc de crèdit	
	Ajustament acumulat per risc de crèdit específic
Saldo d'obertura	32.709
Augments per originació i adquisició	4.090
Disminucions per baixa en comptes	(6.281)
Canvis per variació del risc de crèdit (net)	2.702
Altres ajustaments	(7.735)
Saldo final del balanç	25.485

7.3 Informació sobre el risc de crèdit de contrapart del Grup

El risc de crèdit de contrapart es defineix com el risc que la contrapart en una operació pugui incórrer en impagament abans de la liquidació definitiva dels fluxos de caixa d'aquesta operació.

Inclou els següents tipus d'operacions: instruments derivats, operacions amb compromís de recompra, operacions de préstec de valors o matèries primeres, operacions amb liquidació diferida i operacions de finançament de les garanties.

A l'efecte de gestió del risc de contrapart és imprescindible conèixer el límit d'exposició disponible amb qualsevol contrapartida, per tipologia de producte i termini. MoraBanc fa una distinció entre risc d'operativa funded i unfunded.

Per al risc d'operativa funded es calculen uns límits anuals per contrapart basant-se en el model intern de rating del Grup MoraBanc i es monitora automàticament des de l'eina de control de límits de crèdit en sala.

L'altra distinció és per al risc d'operativa unfunded, en què tots els derivats OTC (Over-The-Counter) amb què el Grup opera estan sota un marc ISDA/CSA, per la qual cosa cada dia es col·lateritzen les posicions de risc en mercat. Per a aquesta tipologia d'operativa l'aportació al consum de la línia de crèdit és per un percentatge fix (2%) del MtM (valor de reposició en derivats o import disposat en línies compromeses), més una exposició potencial futura (add-on). Aquest percentatge fix captura el MtM d'un dia, que és el risc màxim obert.

La responsabilitat d'elaborar la Política de Gestió de Risc de Crèdit recau en l'Àrea de Riscos, en què es descriu la manera en què el model de negoci, la cultura de risc de MoraBanc i l'entorn en què opera afecten la gestió del risc de crèdit a què el Grup està exposat.

El mètode utilitzat pel Grup MoraBanc és conegut com a components principals i consisteix en una tècnica estadística que permet l'anàlisi d'un conjunt de dades (l'origen del qual és en Bloomberg i Markit) en funció dels factors crítics que les caracteritzen. Aquest mètode es basa en l'obtenció d'una qualificació objectiva del risc de crèdit com a instrument intern del Grup per a l'assignació de límits operatius.

El risc de crèdit de les entitats considerades ha estat assumit prèviament pel Grup MoraBanc com ja donat i observat a través de les dades de mercat (Credit Default Swaps) i els nivells de rating de les agències de qualificació creditícia.

Amb l'aplicació d'aquest mètode, s'analiza un conjunt de dades en funció dels factors que les caracteritzen, de tal manera que l'anàlisi dels components principals permet descriure la informació continguda en unes dades mitjançant un nombre de variables menor que el de variables observades.

Un cop analitzats els resultats objectius per a cada entitat, les dades es classifiquen en diferents grups segons la qualitat global de cadascuna i es fixen uns límits per a cada grup obtingut.

El Grup disposa d'un model de qualificació interna amb el qual es calculen les exposicions de contrapart que es volen per a cada any.

L'objectiu del mètode esmentat és obtenir una classificació objectiva del risc de crèdit com a instrument intern de MoraBanc per a l'assignació de límits operatius. Per a això, utilitza dades de mercat, Credit Default Swaps, i nivells de rating de les agències de qualificació creditícia.

En funció de la classificació obtinguda amb les dades indicades, el Grup MoraBanc fixa els límits operatius en funció dels resultats, i així estableix els grups.

En el cas d'operativa amb productes unfunded, només s'admet en el cas que hi hagi ISDA (International Swaps and Derivatives Association) i CSA.

A més, per a totes les contrapartides financeres que tenen un criteri expert per a la concessió de límits, el Grup en reforça el seguiment diligent reportant periòdicament la seva anàlisi al Comitè Executiu.

La taula següent mostra l'exposició creditícia al risc de contrapart per operativa de derivats a 31 de desembre de 2019, estimada com l'import de l'exposició creditícia per derivats, neta de l'efecte dels acords de compensació i de les garanties rebudes, d'acord amb l'estipulat en l'article 306 e) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 19: Risc de contrapart per operativa de derivats (dades en milers d'euros)

Risc de contrapart per operativa de derivats		
	Import 2019	Import 2018
Valor raonable positiu dels contractes	17.625	13.140
Menys: Efecte d'acords de compensació	(13.830)	(8.190)
Exposició creditícia després de la compensació	3.795	4.950
Menys: Efecte de les garanties rebudes	-	-
Exposició creditícia en derivats després de la compensació i de les garanties	3.795	4.950

7.3.1 Informació sobre el mètode utilitzat

El Grup MoraBanc ha calculat l'exposició per risc de contrapart d'acord amb el mètode estàndard de conformitat amb el títol III, capítol tercer, secció cinquena del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018. Els articles 172-180 indiquen el mètode de càlcul per al valor de l'exposició.

Així, el valor de l'exposició per risc de contrapart recull a 31 de desembre del 2019 un import de 30.727 milers d'euros, mentre que el 2018 va resultar en 49.283 milers d'euros.

7.4 Identificació de les agències de qualificació interna utilitzades

El Grup utilitza les OM de les agències de qualificació disponibles d'acord amb l'article 310 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018.

L'agència de qualificació externa utilitzada pel Grup MoraBanc per a la informació relativa al capital ha estat Fitch. No obstant això, amb l'objectiu d'assolir una millor gestió dels riscos, el Grup fa servir altres agències de qualificació.

7.5 Efecte en les exposicions al risc de l'aplicació de tècniques de reducció de risc

D'acord amb el que disposa l'article 310 e) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, l'aplicació de tècniques de reducció de risc basades en la utilització de garanties reals de penyora i personals té, a 31 de desembre del 2019, el següent efecte en les exposicions netes de correccions de valor:

Taula 20: Exposició neta de correccions de valor (dades en milers d'euros)

Exposició neta de correccions de valor		
	Import 2019	Import 2018
Exposició neta de correccions i provisions	2.956.723	2.683.949
Valor plenament ajustat de l'exposició	2.497.151	2.292.557
Efecte aplicació tècniques de reducció (*)	459.572	391.392

En la següent taula es detalla el desglossament per categories d'exposició i per graus de qualitat creditícia (mesurats en funció del percentatge aplicat a efectes de calcular el valor de l'exposició ponderada per risc) que es veuen afectades per l'aplicació de tècniques de reducció continuant amb el que disposa l'article 310 e) de la normativa aplicable:

Taula 21: Exposició neta de correccions de valor per categoria i qualitat creditícia (dades en milers d'euros)

Desglossament per categories d'exposició i per graus de qualitat creditícia										
Categoria de risc	Mesura	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	Total
Administracions centrals o bancs centrals	Exposició neta	566.513	-	-	0,2	-	0,7	-	-	566.514
	Valor ajustat	566.513	-	-	0,2	-	0,7	-	-	566.514
Administracions regionals i autoritats locals	Exposició neta	53.099	-	-	-	-	-	-	-	53.099
	Valor ajustat	53.099	-	-	-	-	-	-	-	53.099
Entitats del sector públic i altres institucions públiques sense ànim de lucre	Exposició neta	6.278	-	-	-	-	-	-	-	6.278
	Valor ajustat	6.278	-	-	-	-	-	-	-	6.278
Institucions	Exposició neta	-	349.415	-	171.987	-	2.974	-	-	524.376
	Valor ajustat	-	349.415	-	173.850	-	2.974	-	-	526.239
Empreses	Exposició neta	-	-	-	26.114	-	675.105	-	-	701.219
	Valor ajustat	-	-	-	26.114	-	377.500	-	-	403.614
Detallistes	Exposició neta	23.943	-	-	-	322.512	-	-	-	346.455
	Valor ajustat	23.943	-	-	-	182.292	-	-	-	206.235
Exposicions garantides amb immobles	Exposició neta	-	-	279.406	199.589	-	3.700	-	-	482.695
	Valor ajustat	-	-	279.406	199.589	-	3.700	-	-	482.695
Exposicions en situació de morositat	Exposició neta	-	-	-	-	-	24.794	36	-	24.831
	Valor ajustat	-	-	-	-	-	24.794	36	-	24.830
Exposicions d'alt risc	Exposició neta	-	-	-	-	-	-	103.652	13.356	103.652
	Valor ajustat	-	-	-	-	-	-	80.042	13.356	80.042
Exposicions enfront d'institucions d'inversió col·lectiva (IIC)	Exposició neta	-	-	-	-	-	272	12.343	-	12.615
	Valor ajustat	-	-	-	-	-	272	12.343	-	12.615
Exposicions enfront de renda variable	Exposició neta	-	11	-	-	-	10.741	-	1	10.752
	Valor ajustat	-	11	-	-	-	10.741	-	1	10.752
Altres exposicions	Exposició neta	17.552	4.638	-	-	-	83.927	-	4.762	106.118
	Valor ajustat	17.552	4.638	-	-	-	83.927	-	4.762	106.118
TOTAL	Exposició neta	667.386	354.064	279.406	397.690	322.512	801.515	116.031	18.120	2.956.723
	Valor ajustat	667.386	354.064	279.406	399.553	182.292	503.910	92.421	18.120	2.497.151

7.6 Tècniques per a la mitigació del risc

7.6.1 Informació general

- La mitigació del risc de crèdit s'aconsegueix mitjançant l'aportació de garanties addicionals a la de l'acreditat mateix. A més, el Grup concreta els criteris per a determinar l'eficàcia de les garanties i la seva metodologia de valoració i seguiment. Es podran considerar eficaces les següents classes de garanties: garanties reals, entre les quals s'inclouen garanties hipotecàries de béns immobles, avals bancaris, garanties de penyora (dipòsits dineraris, valors representatius de deute, accions cotitzades en borsa...). Altres garanties no reals, garanties personals que reforcen la capacitat de devolució de l'operació: aval de persones físiques, aval de persones jurídiques, aval d'ens públics o altres garanties personals.
- Altres tipus de garanties: pignoració de contractes que reforcen la capacitat de retorn del pagament davant qualsevol incidència.

7.6.2 Informació quantitativa

Segons el que disposa l'article 317 e) del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018 respecte a les tècniques de reducció de risc de crèdit, el Grup MoraBanc no empra cap tècnica de reducció més enllà de les garanties reals per import de 459.572 milers d'euros a 31 de desembre del 2019 enfront dels 391.392 milers d'euros del 2018.

El següent quadre recull el valor total de les exposicions a 31 de desembre del 2019 que estan cobertes mitjançant l'aplicació de tècniques de reducció de risc basades en la utilització de garanties reals segons l'article 317 f) de la normativa aplicable:

Taula 22: Exposicions al risc de crèdit cobertes mitjançant garanties reals (dades en milers d'euros)

Exposicions al risc de crèdit cobertes per garanties reals de caire financer	
Categoria de risc	Garanties reals de caire financer (milers €)
Institucions	13.830
Empreses	281.911
Detallistes	140.220
Exposicions en situació de morositat	0,2
Exposicions d'alt risc	23.610
TOTAL	459.572



Risc de mercat

8 – Risc de mercat

El risc de mercat es defineix com la possibilitat que es produeixin pèrdues en el valor d'una cartera a conseqüència de l'evolució desfavorable dels preus dels mercats financers, i afecta les variacions dels tipus d'interès, els spreads de crèdit, els tipus de canvi i les cotitzacions dels actius financers.

Per la seva activitat i operativa en els mercats financers, el Grup pot quedar exposat a diferents tipus de riscos de mercat, i els més rellevants a considerar són els següents:

- Risc de tipus d'interès: es defineix com la variació del marge financer o del valor patrimonial del Grup associat a moviments dels tipus d'interès del mercat.
- Risc de tipus de canvi: representa l'exposició a l'estat de situació financera consolidat per moviments en els tipus de canvi, entre els quals s'inclouen principalment qualsevol producte amb fluxos en una moneda diferent de l'euro o derivats sobre tipus de canvi.
- Risc de crèdit: abasta tant el risc de crèdit de contrapart de mercat com la possibilitat d'incompliment de contractes en operacions amb derivats extraborsaris, operacions del tipus pacte de recompra i altres operacions incloses en la cartera de negociació, al marge del requeriment de capital general per risc de mercat, com el spread que apareix a conseqüència de la modificació del diferencial creditici entre diferents instruments financers que cotitzen amb un marge sobre altres instruments de referència.
- Risc de preu: Es defineix com el risc de variacions en el valor de mercat de determinats actius a conseqüència de modificacions en els seus preus. S'aplica a títols de renda variable i a les matèries primeres.

Altres tipus de risc de mercat rellevants a considerar, estretament relacionats amb els anteriors, són els següents:

- Riscos de correlació: són riscos implícits que apareixen quan la relació històrica entre dos o més factors canvia, i s'origina un canvi de valoració en un instrument o cartera. Els riscos de correlació tenen lloc en la valoració de les posicions a preus de mercat, en l'estructura d'alguns instruments i en els efectes de finançament i de cobertura. Els tipus i les denominacions més comuns d'aquesta classe de risc són:
 - Risc de correlació: El risc de correlació en general té lloc quan la relació històrica entre dos o més factors canvia, i s'origina un canvi de valoració en un instrument o cartera.
 - Risc de base: El risc de base prové de fer operacions de cobertura utilitzant instruments diferents entre ells que no compensen adequadament les possibles pèrdues en l'instrument cobert, per canvis o modificacions substancials en la relació que els uneix de manera compensatòria, entre d'altres raons.
- Risc de volatilitat: el risc de volatilitat sorgeix a partir de la variabilitat inesperada de les variables financeres (tipus d'interès, preu d'accions, preu de les matèries primeres, etc.).

El Grup MoraBanc defineix una política de risc de mercat, amb l'objectiu d'establir la metodologia i les validacions fixades, que permetin identificar, mesurar, controlar i gestionar el risc de mercat generat i els riscos afectes a la seva gestió (riscos de titulització, actuarial i de solvència), generats per l'operativa del Grup duta a terme en els mercats financers i els compromisos adquirits amb els seus clients.

El model vigent de límits consisteix en un esquema de límits i sublímits VaR, i també de stop-loss de les activitats de negociació.

En el Grup el VaR s'estima mitjançant la utilització de tres metodologies: una Delta-Normal (VaR paramètric) i dues no-Normals (VaR Històric i VaR de Montecarlo).

Taula 23: Risc de mercat sota l'enfocament estàndard (dades en milers d'euros)

Risc de mercat sota l'enfocament estàndard (MR1)		
	RWA	Requeriments de capital
Productes directes		
Risc de tipus d'interès (general i específic)	26.199	2.096
Risc de renda variable (general i específic)	2.118	169
Risc de tipus de canvi en moneda estrangera	-	-
Risc de matèries primeres	5	0,4
Opcions		
Enfocament simplificat	-	-
Mètode delta-plus	-	-
Enfocament d'escenaris	-	-
Titulitzacions (risc específic)	-	-
TOTAL	28.321	2.266

8.1 Estructura

L'estructura actual de límits de risc de mercat de MoraBanc inclou un límit global de VaR per unitat de negoci d'un import en €/dia i un sublímit de VaR específic per a l'activitat de trading d'un import inferior a l'anterior mesurat també en €/dia. Tots dos límits estan basats en el VaR Històric i es calculen per a un horitzó temporal d'un dia amb un percentil 99%. S'estableixen dos tipus d'excedits de límit VaR i dos protocols diferents a seguir:

- Els excedits del límit VaR, per contractació de noves operacions, implicaran el tancament immediat de la nova posició contractada (overdraft).
- En el cas d'excedits per variació de les condicions de mercat (volatilitat, correlacions, etc.), es consensuarà l'actuació entre Tresoreria i Valors i Riscos de Mercat.

En tots dos casos, s'elaborarà una nota informativa per part de Tresoreria i Valors i La Direcció de Riscos, en la qual s'explicitarà la quantia de l'excedit i les circumstàncies que han originat aquesta situació, a més de les accions adoptades. Aquesta nota es valora en el Comitè Regulador, Intervenció i Control (CRIC) amb els mecanismes que aquest estableixi i, posteriorment, s'eleva al Consell d'Administració.

Els càlculs es fan diàriament i s'emet un informe resum que es distribueix a La Direcció Financera, La Direcció de Tresoreria i Valors i La Direcció de Riscos.

El control del risc de mercat es complementa amb límits stop-loss o límits de pèrdua màxima acumulada sobre la cartera de trading, amb caràcter mensual i anual. Superat un d'aquests límits, es tanquen les posicions obertes. Hi ha l'obligació de tancar les posicions quan la pèrdua sigui igual al stop-loss. En cas d'excedit, s'haurà de justificar per escrit per part de La Direcció de Tresoreria i Valors a La Direcció de Riscos, i s'eleva al CRIC.

Aquests límits s'aproven anualment pel Consell d'Administració del Grup.

El seguiment del compliment en línia dels stop-loss i límits VaR és responsabilitat de l'Àrea de Negoci que origina el risc. No obstant això, el middle office del Grup MoraBanc fa un control en línia de compliment de límits per a l'activitat de trading, i La Unitat de Seguiment del Risc de Mercat en controla el compliment a posteriori, amb les xifres de resultats de tancament de cada dia.

8.2 Mètode de càlcul

8.2.1 VaR paramètric

La metodologia utilitzada pel Grup MoraBanc per al càlcul del VaR consisteix a resumir tota la informació històrica dels mercats en una matriu de variàncies i covariàncies dels factors de risc. A partir d'aquesta matriu, i de les sensibilitats de la cartera a aquests factors, s'estima, assumint una hipòtesi de normalitat dels retorns, la pèrdua màxima teòrica amb un nivell de confiança del 99%.

8.2.2 VaR Històric

L'aplicació del VaR per simulació històrica presenta una sèrie d'avantatges com a mesura de risc, ja que es basa en moviments de mercat que han tingut lloc en el passat i, per tant, evita fer suposicions sobre el comportament dels factors de mercat i les seves correlacions.

Aquest mètode consisteix a reavaluar la cartera actual a partir dels preus dels inputs dels últims dos-cents cinquanta dies, ordenant-los de major a menor pèrdua (en relació amb el valor actual) per obtenir el VaR en el punt de tall que es consideri més adequat (99% en el cas del Grup).

8.2.3 VaR Montecarlo

Aquest mètode consisteix a obtenir la pèrdua o el guany, en primer lloc, a partir de la simulació del comportament de les variables de mercat segons una distribució de probabilitat específica i, en segon lloc, observant el comportament de les pèrdues i guanys derivats de valorar a mercat la cartera actual en les condicions de mercat simulades.

8.2.4 Stress testing

Aquest mètode es refereix a estimacions de l'impacte de moviments extrems de mercat sobre les posicions mantingudes.

Es tracta d'una eina complementària a la mesura del risc de mercat a través del VaR en una situació "normal". Consisteix a identificar l'abast de les pèrdues en situacions "no normals" o de molt baixa probabilitat, amb l'objectiu de valorar els possibles impactes negatius sobre el valor de la cartera de MoraBanc.

Per recollir l'impacte que tindrien escenaris extrems no recollits històricament, es fan dos tipus d'anàlisis:

- Variacions dràstiques en cada un dels factors de risc de manera individual, per tal de valorar quin seria l'impacte sobre la cartera del Grup.
- Variacions dràstiques en cada un dels factors de risc de manera conjunta, per tal de valorar quin seria l'impacte global sobre la cartera del Grup.

8.2.5 Backtesting

El backtesting dels resultats obtinguts és el punt clau en les anàlisis fetes pel Grup, ja que permet validar tots els càlculs del VaR (mesura ex-ante) del Grup, i poder concloure que el risc no està infravalorat ni sobrevalorat, sinó considerat en la mesura justa.

La validació ex post o backtesting es basa en la comparació dels resultats diaris de la cartera amb les mesures de risc procedents del sistema de mesurament establert. La validesa d'un model VaR depèn que la realitat empírica dels resultats no entri en contradicció amb el resultat esperat pel model. Si els resultats observats s'ajusten prou al que preveu el model, aquest es donaria per bo i, si la discrepància fos notable, es requeriria una revisió per corregir els possibles errors o modificacions, per millorar-ne la qualitat.

Per poder determinar si els resultats s'han ajustat prou a les mesures de risc cal l'establiment d'uns criteris objectius, que es concreten en una sèrie de proves de validació fetes amb una determinada metodologia. En l'establiment de la metodologia més apropiada s'han seguit els criteris recomanats per Basilea.

8.3 Govern i responsabilitats

El Grup té una Unitat de Gestió del Risc de Mercat, amb les funcions principals següents: mesurar, controlar i seguir els riscos de mercat, valorar l'exposició i adequació als límits assignats i contrastar, implantar i mantenir les eines informàtiques utilitzades. Per sobre d'aquesta Unitat hi ha la Comissió de Riscos i el Consell d'Administració, els quals vetllen pel compliment de l'apetit al risc fixat i perquè la metodologia aprovada s'apliqui adequadament.

La supervisió d'aquestes funcions correspon al Comitè d'Actius i Passius (COAP), que és un òrgan constituït, entre d'altres, per membres de la Direcció General del Grup. Aquest òrgan, que es reuneix amb una periodicitat mensual, és responsable de l'anàlisi de les posicions que generen risc de mercat i de la definició de les estratègies a seguir pel Grup. El Consell d'Administració del Grup és informat periòdicament del nivell de risc assumit i estableix els límits absoluts d'exposició màxima a aquest risc.



Risc operacional

9 – Risc operacional

MoraBanc configura el risc operacional (en endavant, "RO") seguint les directrius de Basilea, com el risc de pèrdua derivat de deficiències en els processos interns, recursos humans o sistemes, i també les pèrdues ocasionades per circumstàncies externes. Inclou el risc legal i exclou el risc estratègic i de reputació.

El govern, control i reducció del RO té una rellevància creixent per als organismes reguladors. Per això, el Grup MoraBanc té una unitat especialitzada en risc operacional (la Unitat de RO), la qual rendeix comptes amb el supervisor sobre la gestió del RO i proposa internament mesures correctores eficaces sobre el RO i la seva reducció en el consum de capital del Grup.

9.1 Requeriments de recursos propis per risc operacional

MoraBanc actualment utilitza per al càlcul dels requeriments de fons propis per RO el mètode de indicador bàsic (BIA), mitjançant el qual els requeriments de recursos propis venen determinats com el 15% de la mitjana dels tres últims exercicis dels elements a què fa referència el quadre 1 de l'article 202 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018.

L'import dels requisits de capital a 31 de desembre del 2019 de risc operacional, calculat segons el mètode BIA, puja a 11.966,3 milers d'euros.

9.2 Gestió del risc operacional

L'objectiu de la funció de control de RO és establir un marc de control de gestió del risc operacional que permeti implementar els sistemes d'informació adequats per a l'avaluació qualitativa i quantitativa d'aquest risc, que permeti mitigar-lo mitjançant plans d'acció i mesures correctores.

Aquest objectiu general comprèn una sèrie d'objectius específics que constitueixen la base per a l'organització i la metodologia de treball aplicables a la gestió del RO. Aquests objectius són:

1. Identificar i anticipar els riscos operacionals existents derivats de factors interns i externs, per incrementar el control sobre els resultats del Grup.
2. Assegurar la continuïtat de negoci en el llarg termini a través de controls, indicadors de risc, plans d'acció i mitigació, etc.
3. Promoure l'establiment de sistemes de millora contínua per als processos operatius del Grup i l'estructura de controls existent, per facilitar la presa de decisions en relació amb els riscos.
4. Aprofitar les sinergies de gestió de riscos operatius a escala de Grup integrant la gestió del risc operacional en la gestió global de riscos.
5. Fomentar una cultura de gestió del RO basada en la conscienciació sobre els riscos operacionals a què el Grup s'enfronta, la responsabilitat, el compromís i la qualitat del servei.

6. Complir amb el marc normatiu vigent i els requisits per a l'aplicabilitat dels models de gestió i càlcul escollits, inclosos els requisits de consum de capital, i també amb les millors pràctiques bancàries de Basilea II.

El model de govern per al control i la gestió del RO es basa en una estructura piramidal corporativa, en què el Consell d'Administració constitueix l'òrgan de decisió més elevat de MoraBanc en matèria de gestió de RO. La Unitat de Risc Operacional, dependent de la Direcció de Riscos, és responsable de la gestió i el control del risc operacional.

El marc de gestió del risc operacional de MoraBanc es basa en el model independent de les tres línies de defensa, en què la Unitat de RO és la segona línia i Auditoria Interna actua com a tercera línia de defensa independent.

9.3 Mecanismes de mesurament i gestió del risc operacional

El Grup MoraBanc porta a terme una gestió del risc operacional que persegueix identificar el perfil de risc operacional de l'Entitat i, un cop obtingut, s'alinea aquest perfil amb els objectius establerts pel Grup mitjançant l'aplicació de les estratègies de gestió de riscos oportunes.

Les diferents etapes del model de gestió del risc operacional són:

- La identificació dels riscos inherents a les activitats del Grup a partir d'un mapatge dels processos, en el qual s'identifiquen els controls existents i es quantifica l'exposició al risc.
- La mitigació dels principals riscos operacionals identificats, a partir de la implementació de plans d'acció en col·laboració amb les àrees implicades.
- L'avaluació periòdica del risc operacional mitjançant el seguiment d'indicadors de risc, i
- L'elaboració d'informes periòdics sobre l'exposició al risc operacional, dirigits a l'alta direcció i als diferents responsables d'àrea.

El Grup disposa d'una base de dades de risc operacional en què es recullen els esdeveniments operacionals de qualsevol activitat que el Grup desenvolupa, se'n mesura l'impacte i es categoritzen seguint els paràmetres establerts per Basilea. Aquesta eina es considera una peça clau en el procés d'identificació i quantificació d'aquest risc pel Grup, i aporta una informació de gestió d'utilitat per a la gestió del risc per part de les diferents àrees.

La Unitat de Risc Operacional practica avaluacions de risc operacional específiques per a les àrees del Grup més significatives. En funció dels riscos detectats en aquestes avaluacions als diferents departaments, es construeix el TransVaR, una matriu d'indicadors de risc operacional (KRIs). Un cop practicada una avaluació d'una àrea específica, s'organitzen grups de treball per al desenvolupament de plans de mitigació dels riscos de més impacte i freqüència, mitjançant l'ús de diferents eines i canals de comunicació.

9.4 Integració dels subriscos operacionals en la gestió

En el marc de gestió del risc operacional, el Grup MoraBanc integra la gestió individual dels subriscos operacionals, de manera que atén les preocupacions del supervisor en matèria de *reporting* i gestió individual dels diferents tipus de risc. A continuació, es defineixen les subtipologies de RO que el Grup MoraBanc integra en la gestió de riscos:

- **Conducta:** El Grup ho entén com el risc actual o futur d'incórrer en pèrdues sorgides d'una mala pràctica de manera interna en el moment d'origen de l'esdeveniment, ja sigui coneixent l'acció (amb coneixement de causa o mala fe per part de l'infractor) o bé a causa d'un desconeixement que no eximeix del correcte compliment.
- **Model:** El Grup ho entén com el risc derivat de la implantació, calibratge, utilització o manca de models interns, bé siguin per al càlcul del requeriment de capital o per a la gestió interna de l'entitat.
- **ICT:** El Grup ho entén com el risc de tecnologies de la informació i comunicació associat a les eines tecnològiques, als sistemes operatius i a les noves tecnologies. Es tracta d'un risc ampli, que abasta tota actuació informàtica i tecnològica.
- **Legal:** El Grup ho entén com el risc judicial a què es veu exposat. Es diferencien dos tipus d'esdeveniments, reguladors i legals purs; aquests últims són esdeveniments interns del Grup que s'han materialitzat arran d'una acció pròpia del Banc sense ser conducta o reputacional.



Participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació

10 – Participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació

10.1 Criteris de classificació, valoració i comptabilització

A l'apartat 3.3 dels Estats Financers Consolidats 2019 del Grup es fa una descripció de les carteres en què es classifiquen les participacions i els instruments de capital propietat del Grup, i també els criteris comptables de registre i valoració que se'ls apliquen.

Les participacions i instruments de capital no destinats a negociació es classifiquen comptablement al valor raonable amb canvis en resultats i, així, formen part de la cartera d'actius financers obligatoris al valor raonable amb canvis en resultats, sempre que, pel model de negoci del Grup, per a la seva gestió o per les característiques dels seus fluxos d'efectiu contractuals no es pugui classificar en una altra de les carteres.

A la cartera d'actius no destinats a negociació s'hi inclouen tots els actius financers no inclosos en la cartera de mantinguts per negociar valorats obligatòriament al valor raonable amb canvis en resultats.

10.2 Informació quantitativa

El valor en llibres de les participacions en instruments de patrimoni propietat del Grup a 31 de desembre del 2019 que no estan incloses en la cartera de negociació és de 334.229 milers d'euros.

A continuació, es detalla l'exposició en participacions i instruments de capital mantinguts pel Grup a 31 de desembre del 2019 amb l'exclusió de les exposicions que formen part de la cartera de negociació segons el que estableix l'article 312 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 24: Exposicions en participacions i instruments de capital (dades en milers d'euros)

Exposicions en participacions i instruments de capital		
	Import de l'exposició 2019	Import de l'exposició 2018
Instruments de capital cotitzats en mercats organitzats	266.886	252.728
Instruments de capital no cotitzats en mercats organitzats	67.343	67.233
TOTAL	334.229	319.961

10 Participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació

No s'han transferit pèrdues a reserves en l'exercici 2019 a conseqüència de la venda dels instruments de patrimoni classificats en la cartera d'actius financers al valor raonable amb canvis en un altre resultat global.

Durant l'exercici 2019 no s'han registrat en el compte de resultats imports corresponents a les inversions en dependents, negocis conjunts i associades.

No s'han registrat pèrdues en el compte de resultats de l'exercici 2019 a conseqüència de la venda o liquidació dels instruments de patrimoni classificats en Inversions en negocis conjunts i associades.



Risc estructural de tipus d'interès

11 – Risc estructural de tipus d'interès

El risc de tipus d'interès a la cartera d'inversió (d'ara endavant, "IRRBB") (Interest Rate Risk in the Banking Book, per les sigles en anglès) és el risc actual o futur per al capital o els guanys del Banc arran de fluctuacions adverses de les taxes d'interès que afectin posicions de la seva cartera d'inversió. Quan les taxes d'interès varien, canvien el valor actual i el perfil temporal dels fluxos d'efectiu futurs. Això, al seu torn, modifica el valor subjacent dels actius, passius i derivats de cobertura de l'Entitat i, per tant, el seu valor econòmic. Les variacions de les taxes d'interès també afecten els guanys del Banc, ja que alteren els ingressos i despeses que hi són sensibles i n'afecten els ingressos nets per interessos (NII). Un IRRBB excessiu pot amenaçar considerablement la base de capital actual de l'Entitat i els seus guanys futurs si no es gestiona adequadament.

El Grup MoraBanc defineix dos subtipus principals d'IRRBB:

- El risc de bretxa (gap risk) sorgeix de l'estructura temporal dels instruments de la cartera d'inversió i descriu el risc resultant del perfil temporal de les variacions de les taxes d'interès dels instruments. La magnitud del risc de bretxa depèn de si les variacions en l'estructura temporal de les taxes d'interès es produeixen sistemàticament al llarg de la corba de rendiments (risc paral·lel) o es diferencien en funció del termini (risc no paral·lel).
- El risc de base (basis risk) descriu l'impacte de variacions relatives de les taxes d'interès d'instruments financers amb terminis de venciment similars, però la valoració es basa en diferents índexs de taxes d'interès.

Els dos subtipus d'IRRBB modifiquen potencialment el preu/valor o els guanys/costos dels actius, passius i derivats de cobertura sensibles a les taxes d'interès, de manera que poden afectar negativament la situació financera del Banc.

MoraBanc gestiona aquest risc amb un doble propòsit: reduir la sensibilitat del marge d'interessos a les variacions dels tipus d'interès i preservar el valor econòmic del balanç. Per aconseguir aquests dos objectius es fa una gestió activa del balanç per mitjà d'operacions que volen optimitzar el nivell de risc assumit en relació amb els resultats esperats i respectar els límits màxims tolerables de risc.

La gestió del risc de tipus d'interès de les posicions estructurals de l'estat de situació financera consolidat és responsabilitat del Comitè d'Actius i Passius (COAP), seguint les directrius del perfil de risc definides pel Consell d'Administració a proposta de l'Àrea de Riscos que, de manera independent, mesura i controla el risc de tipus d'interès.

La planificació de capital per IRRBB està adaptada a les característiques pròpies del Grup, considerant el principi de proporcionalitat, i en línia amb l'estratègia i el model de negoci del Grup MoraBanc.

Finalment, no s'ha detallat el risc de tipus de canvi perquè la gran part del balanç del Grup està en euros. Les divises estrangeres estan compostes per monedes de primera línia. (Dòlar USD, lliura esterlina, ien japonès i franc suís)

Per aquesta raó, el risc de tipus de canvi del Grup MoraBanc es veu mitgat i no és gaire rellevant.

11.1 Variacions dels tipus d'interès

Les variacions en els tipus d'interès de mercat provoquen alteracions en el marge d'interessos i en el valor patrimonial d'una entitat. Aquest impacte potencial es recull en el risc d'interès estructural a la cartera d'inversió, i la seva principal font de risc sorgeix per la diferència de terminis de venciment o repreciaió dels actius i passius del *banking book* i dels derivats de cobertura.

Atès que l'IRRBB es defineix com la possibilitat de patir pèrdues en el marge o patrimoni de l'entitat a conseqüència de moviments adversos dels tipus d'interès sobre posicions de la cartera bancària de l'entitat, el Grup MoraBanc considera en la gestió totes les fonts que originen el risc, les quals són:

- Risc de revisió de tipus o *repricing*: risc relatiu als desfasaments temporals en el venciment i la revisió dels tipus d'interès dels actius i passius de l'Entitat.
- Risc de corba: riscos derivats dels canvis en el pendent i la forma de les corbes de tipus.
- Risc base: risc derivat de la cobertura d'exposició a un tipus d'interès, instrumentalitzada mitjançant l'exposició a un altre tipus d'interès amb condicions diferents.

MoraBanc, per tal de minimitzar l'impacte en el compte de resultats i en els recursos propis dels moviments adversos de tipus d'interès, en fa el seguiment basant-se en dos tipus d'indicadors:

- Sensibilitat del marge financer: analitza l'impacte que en el marge financer del Grup origina el moviment en els tipus d'interès. Busca analitzar l'impacte en els ingressos a curt termini i els resultats directes en el compte de resultats i en el balanç comptable del Grup.
- Sensibilitat dels recursos propis: aquest enfocament considera el valor econòmic o patrimonial de les posicions de la cartera bancària com la suma dels fluxos de caixa nets que se n'esperen, descomptats a un tipus d'interès de mercat. En canviar aquest tipus de mercat, l'efecte de la variació incideix directament en el valor econòmic o patrimonial del Grup. Aquest enfocament permet analitzar el Grup des d'una perspectiva de solvència a llarg termini.

A continuació, es mostren les sensibilitats del marge financer i del valor econòmic a la fi del 2019 segons estableix l'article 313 del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018:

Taula 25: Sensibilitat de les variacions de gestió davant perturbacions dels tipus d'interès (dades en milers d'euros)

Sensibilitat de les variacions de gestió davant perturbacions dels tipus d'interès			
Tipus a l'alça (+100 pbs)		Tipus a la baixa (-100 pbs)	
Impacte marge financer	Impacte valor econòmic	Impacte marge financer	Impacte valor econòmic
8.702	(13.176)	(4.521)	15.365

Dades a 31/12/2019

La sensibilitat del marge financer i del valor patrimonial són mesures que es complementen i permeten una visió global del risc estructural, més centrat en el curt i mitjà termini en el primer cas, i en el mitjà i llarg termini en el segon.

El Grup MoraBanc utilitza escenaris de shocks paral·lels a les corbes de tipus d'interès de +/- 100 pbs per obtenir les sensibilitats tant del marge financer com del valor econòmic.

11.2 Gestió del capital intern per IRRBB

El Grup MoraBanc gestiona i controla aquest risc amb periodicitat mensual, mitjançant l'eina Sendero, i analitza els impactes obtinguts tant en valor econòmic com en marge financer després de l'aplicació d'escenaris de moviments paral·lels de la corba de tipus a l'alça i a la baixa. Així, s'ha definit una metodologia interna relativa a l'IRRBB que consisteix a analitzar els impactes obtinguts tant en valor econòmic (EV) com en marge d'interès (NIM) després de l'aplicació d'un escenari de moviment dels tipus paral·lel de +/- 100 punts bàsics durant els últims set mesos.

Per assignar capital econòmic, s'obté l'impacte mitjà dels últims sis mesos, i es pren com a dada de referència el de més impacte negatiu mitjà en valor econòmic (EV) o marge d'interès (NIM).

El Grup MoraBanc només assignarà capital econòmic quan es compleixin els criteris de materialitat definits internament per a cada subcomponent de l'IRRBB. El càlcul de la materialitat de l'IRRBB es revisa anualment.

Adicionalment, es duen a terme simulacions que permeten un marge de maniobra pel que fa als possibles esdeveniments de risc que puguin desviar els marges previstos.

La metodologia de mesurament de l'IRRBB del Grup parteix del càlcul del *repricing gap*, a partir del qual estimen el marge financer i el valor econòmic amb les sensibilitats respectives.

Aquesta informació s'eleva al Comitè d'Actius i Passius (COAP) amb una periodicitat mensual, fet que permet al Grup mantenir una gestió i control eficient d'aquest risc. En termes de mitigació, l'anàlisi mensual permet que es facin cobertures de balanç (IRS) totals i/o parcials en qualsevol moment.

Finalment, volíem comentar que el Grup MoraBanc, durant l'any 2019, ha implantat una eina nova que substituirà el Sendero en el 2020. Es tracta de QALM, creada per la prestigiosa i referent empresa espanyola AFI. (Líder en consultoria i formació independent)

En l'afany de millora i optimització contínua, el Grup MoraBanc ha considerat convenient apostar per una eina molt més ràpida i adaptable fàcilment a la normativa canviant actual. D'aquesta manera, podrà fer front amb total seguretat als nous desafiaments creats per les recents i futures crisis econòmiques.

Els canvis més significatius, respecte a l'anterior eina, són una rebaixa molt important en el temps de la càrrega de dades i processos posteriors, i una fàcil adaptabilitat a l'hora de crear els diferents escenaris que exigeix la normativa actual i futura; i també els canvis propis que el Grup MoraBanc consideri per a una millor gestió del risc del tipus d'interès.

Amb aquesta nova eina, s'obtidran dades més precises que ajudaran a millorar la prevenció i la gestió de l'IRRBB.

12

Risc de liquiditat

12 – Risc de liquiditat

El Grup MoraBanc defineix el risc de liquiditat (en endavant, “RL”) com el risc de trobar dificultats en complir amb les obligacions associades amb passius financers que són liquidades lliurant efectiu o un altre actiu financer.

Amb l'arribada de Basilea III, el RL s'ha convertit en un dels principals riscos bancaris, derivats de la crisi financera, ha esdevingut el centre d'atenció de reguladors i supervisors.

Per això, el Grup MoraBanc ha desenvolupat un marc de gestió de riscos que permet identificar, quantificar i minimitzar els efectes que es puguin derivar per al negoci de la materialització d'aquests riscos. Els riscos identificats com a materials per al Grup estan subjectes a un procés de seguiment i estan integrats en les activitats de gestió, de manera que s'ha inculcat una cultura corporativa de gestió de riscos assumida per tots els integrants del Grup.

La finalitat primordial d'una adequada gestió del RL és aconseguir que en situacions de liquiditat a què el Grup es pugui enfrontar, a conseqüència de l'activitat d'intermediació financera que porta a terme, no es posi en perill el desenvolupament normal de l'activitat, ni això li generi un cost inassumible.

El Consell d'Administració és participant actiu en la gestió del RL, però, des de l'Àrea Financera es porta a terme la gestió de la liquiditat i del finançament, i també l'anàlisi de l'estrès i el report al COAP, d'acord amb les polítiques i els límits fixats pel Consell d'Administració, a proposta de l'Àrea de Riscos, que de forma independent mesura i controla el RL.

12.1 Mètriques risc liquiditat

Per a una gestió òptima del risc de liquiditat, el Grup utilitza una sèrie d'indicadors que alerten amb antelació de possibles deterioraments en la qualitat dels actius líquids o de possibles tensions que puguin provocar el decrement de les fonts de finançament:

A continuació, les descrivim:

- Liquidity Coverage Ratio (LCR): indica si tenim prou actius altament líquids d'elevada qualitat per fer front a sortides inesperades en el curt termini (trenta dies).
- Net Stable Funding Ratio (NSFR): ens indica si tenim finançament suficient i estable a més llarg termini (1 any).
- Altres ràtios utilitzades: Loan to Depo (Inversió Creditícia/Total Dipòsits de Clients), Actius altament líquids/Total Dipòsits de Clients i Actius Altament Líquids/Total Actiu, Total Estat de Situació Financera.

Adicionalment, s'utilitza el gap de liquiditat per veure els diferents venciments en el temps del nostre estat de situació financera consolidat.

El Grup també fa un ampli seguiment del risc intradia de liquiditat.

L'ús d'aquestes ràtios, amb l'ajuda del seguiment de la liquiditat a curt i llarg termini, permet al Grup gestionar millor els actius líquids i les fonts de finançament. Cal destacar que internament el Grup disposa d'uns nivells de tolerància, definits en el RAF, més exigents que els estipulats en la normativa.

D'aquesta manera es poden detectar a temps possibles situacions de tensions de liquiditat, i se'n minimitzen els possibles efectes negatius.

La supervisió d'aquestes mètriques correspon al Comitè d'Actius i Passius (COAP) que es reuneix amb periodicitat mensual i és el responsable de les posicions d'actiu i passiu i els seus venciments que generen RL, i també és el responsable de la definició de les estratègies a seguir pel Grup. El Consell d'Administració de MoraBanc és informat periòdicament del nivell de risc assumit i estableix els límits màxims admissibles de liquiditat a curt i llarg termini.

12.2 Ràtios de liquiditat

A continuació, es presenta una taula amb les mitjanes de les xifres més rellevants de la gestió de liquiditat durant el 2019:

Taula 26: LCR (dades en milers d'euros)

LCR	
	Valor ponderat total (mitjana)
Coixí de liquiditat	415.889
Total sortides d'efectiu netes	150.565
Ràtio de cobertura de liquiditat	276,22%

Al llarg de l'any, la ràtio LCR ha estat molt superior al mínim exigít (100%), fet que indica que el Grup posseeix suficients actius líquids d'elevada qualitat per fer front a sortides imprevistes en el curt termini. Al tancament de l'exercici 2019 la ràtio LCR era de 369,2%.

Adicionalment, en tot el 2019, la ràtio NSFR s'ha situat sempre per sobre del 100%, i ha acabat al desembre amb una ràtio igual a 131,7%.

En resum, la gestió i el model de liquiditat permeten al Grup anticipar el compliment d'ambdues mètriques (tant a curt com a llarg termini) molt per sobre del mínim (100%) exigít.



Palanquejament financer

13 – Palanquejament financer

13.1 Informació general

Basilea III estableix la ràtio de palanquejament com una mesura (no sensible al risc) que té l'objectiu de posar límits al creixement del balanç respecte al capital disponible. La finalitat última d'aquesta mesura és garantir la fortalesa del Grup MoraBanc en termes d'endeutament i es calcula mitjançant el quocient entre els recursos propis computables (Tier I) i l'exposició. Aquest apartat mostra les dades de la ràtio de palanquejament amb una visió fully loaded.

Aquesta exposició es calcula com la suma dels actius de balanç, partides fora de balanç, exposicions en derivats i deduccions de Tier I.

El Grup ha calculat el seu palanquejament, tal com queda establert i definit en la Llei 35/2018 i en el seu Reglament de desenvolupament, d'acord amb la normativa internacional esmentada. Els resultats, a 31/12/2019, reflecteixen una ràtio de palanquejament del Grup del 10,57% sobre el seu capital ordinari de nivell 1 (CET 1), per sobre del mínim reglamentari del 3%.

Al llarg del 2019, la ràtio ha estat molt per sobre del mínim requerit.

En el següent quadre es desglossen els elements que es tenen en compte per al càlcul de la ràtio de palanquejament a 31 de desembre del 2019 atenent a l'article 316 de la normativa aplicable:

Taula 27: Quadre divulgatiu comú de la ràtio de palanquejament (dades en milers d'euros)

Quadre LRCOM: Quadre divulgatiu comú de la ràtio de palanquejament		Exposicions corresponents a la ràtio de palanquejament Llei 35/2018
Capital i mesura de l'exposició total		
20	Tier 1 capital	284.062
21	Mesura de l'exposició total corresponent a la ràtio de palanquejament (suma de les línies 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	2.687.746
22	Ràtio de palanquejament	10,57%
EU-23	Elecció de les disposicions transitòries per a la definició de la mesura del capital	Fully loaded

13.2 Gestió de la ràtio de palanquejament

Dins les activitats que integren el *reporting* reglamentari en el Grup, hi ha el mesurament i control periòdic de la ràtio de palanquejament que porta a terme una avaluació i seguiment d'aquesta mesura en la versió més restrictiva (fully loaded), per garantir que el palanquejament es mantingui lluny dels nivells mínims (que es podrien considerar de risc), sense minar la rendibilitat de la inversió.

De forma periòdica, s'informa de les estimacions i evolució de la ràtio de palanquejament a diferents òrgans de govern i comitès i es garanteix un adequat control dels nivells de palanquejament del Grup.

En línia amb el marc d'apetit al risc, el Grup opera establint límits i mesures operatives que permetin aconseguir una evolució i creixement sostenibles del balanç, mantenint sempre uns nivells de risc tolerables. Prova d'això és el propi nivell de palanquejament reglamentari que se situa folgadamente per sobre dels nivells mínims requerits.

La ràtio de palanquejament és una de les mètriques que forma part del marc d'apetit al risc del Grup MoraBanc, i es monitora de forma periòdica.

14

Remuneracions

14 – Remuneracions

En aquest apartat de l'Informe es detalla la política retributiva del Grup MoraBanc, en què es recullen els principis i pràctiques que s'apliquen en matèria de remuneracions al Col·lectiu Identificat subjecte a supervisió en l'àmbit de l'Entitat i les seves Filials.

14.1 Objecte i àmbit d'aplicació de la política de retribucions

La política en matèria de retribucions té com a objectiu dotar el Grup MoraBanc d'una sèrie de pràctiques remuneratives, criteris d'aplicació de la norma i procediments interns, que garanteixin una aplicació adequada i proporcional dels requeriments del marc normatiu compatible amb una gestió prudent del risc, al mateix temps que un sistema retributiu competitiu en el mercat, a més d'estar alineat amb l'estratègia empresarial, els objectius, els valors i els interessos del Grup, els seus accionistes i els seus clients, així com amb la sostenibilitat a llarg termini dels resultats.

Aquesta Política ha de facilitar el compliment del marc normatiu andorrà en matèria de remuneració en el perímetre del col·lectiu subjecte a supervisió (d'ara endavant, "Col·lectiu Identificat"), en tres àmbits:

1. Característiques requerides dels sistemes de retribució del Grup i condicionants a què se'n sotmet l'aplicació individual i col·lectiva.
2. Govern corporatiu de la remuneració i responsabilitat de control.
3. Obligacions de report periòdic al regulador i de transparència pública i a l'accionista.

Els principis que es recullen en aquesta Política de Retribució adaptada al marc normatiu són d'aplicació obligatòria al Col·lectiu Identificat, tant a Andorra com a les societats financeres participades majoritàriament pel Grup MoraBanc que siguin a Andorra i a països tercers en jurisdiccions no considerades equivalents per l'AFA.

La Llei 35/2018, que va modificar l'anterior Llei 8/2013, ja preveu possibles desenvolupaments més precisos de la delimitació del Col·lectiu Identificat, per part de l'AFA i/o el Ministeri de Finances. El Grup MoraBanc aplicarà automàticament aquests eventuais desenvolupaments, un cop entrin en vigor, per actualitzar el Col·lectiu Identificat.

El procediment de determinació del Col·lectiu s'aplica de la manera següent:

- La identificació dels membres del Col·lectiu Identificat es documentarà per escrit mitjançant un llistat de les posicions i persones del Grup MoraBanc que estiguin incloses en l'esmentat col·lectiu.
- A més, s'identifiquen les persones incloses per primera vegada en la llista, les responsabilitats del seu càrrec, les seves funcions i la seva autonomia de decisió, i també la Unitat del Grup MoraBanc en què exerceixen les seves funcions.
- La llista actualitzada amb les altes i les baixes del Col·lectiu Identificat és sotmesa a l'aprovació periòdica de la Comissió de Nomenaments i Retribucions del Grup MoraBanc i quedarà a disposició del Regulador.

14.2 Principis de la política de retribucions

La política retributiva del Grup MoraBanc es regeix pels principis següents:

- Promoure i ser compatible amb una gestió adequada i eficaç dels riscos, i no oferir incentius per assumir riscos que sobrepassin el nivell tolerat pel Grup.
- Ser compatible amb l'estratègia empresarial, els objectius, els valors i els interessos a llarg termini del Grup, i incloure mesures per evitar els conflictes d'interessos.
- El personal que exerceix funcions de control en el Grup és independent de les unitats de negoci que supervisi, té l'autoritat necessària per exercir la seva comesa i se'l remunera en funció de l'assoliment dels objectius relacionats amb les seves funcions, amb independència dels resultats de les àrees de negoci que controla.
- La remuneració de l'alta direcció i dels responsables encarregats de la gestió de riscos i de la funció de compliment normatiu, així com de la resta de membres del Col·lectiu Identificat, és supervisada directament per la Comissió de Nomenaments i Retribucions del Grup MoraBanc.
- Distinció de forma clara entre els criteris per a l'establiment de:
 - la remuneració fixa, que ha de reflectir principalment l'experiència professional pertinent i la responsabilitat en l'organització segons el que estipula la descripció de funcions com a part de les condicions de treball, i
 - la remuneració variable, que ha de reflectir un rendiment sostenible i adaptat al risc, i també un rendiment superior al requerit per complir el que estipula la descripció de funcions com a part de les condicions de treball.
- La política té en compte els riscos de conflictes d'interessos i d'incompliment de normes de conducta que es puguin originar.
- La política està dissenyada de manera que no creï incentius per als interessos propis dels membres del Col·lectiu Identificat o els interessos de l'Entitat, en detriment potencial de l'interès del client.
- La política de remuneració del Grup MoraBanc és flexible per permetre que, quan així ho aconselli l'evolució del negoci, l'Entitat pugui no pagar cap remuneració variable.
- El Col·lectiu Identificat subjecte a aquesta política de retribució del Grup MoraBanc és informat dels criteris que l'Entitat utilitza per determinar la seva remuneració i el procediment per avaluar-ne el compliment. Aquests criteris són accessibles, comprensibles i queden registrats.
- Aquests principis i requisits s'apliquen amb una consideració adequada del principi de proporcionalitat, que està previst en la normativa de referència i vol compatibilitzar les polítiques i pràctiques de remuneració amb el perfil de risc individual, la propensió al risc i l'estratègia del Grup MoraBanc, i també la complexitat, diversitat i dimensió de les seves activitats de negoci financeres i la seva estructura societària i accionarial.

14.3 Òrgans responsables de la política retributiva

14.3.1 Consell d'Administració

El Consell d'Administració estableix i supervisa un marc de retribució a llarg termini del Col·lectiu Identificat, alineat amb els interessos del Grup i dels accionistes i amb l'estratègia de risc del Grup.

En aquest sentit, el Consell:

- Vigila de manera activa el disseny i l'operativa del sistema de retribucions del Grup MoraBanc
- Comprova que es tinguin els incentius adequats, d'acord amb una assumpció de riscos prudent
- Revisa els sistemes periòdicament i els modifica tan bon punt s'identifiquin deficiències

14.3.2 Comissió de Nomenaments i Retribucions

Al Grup MoraBanc hi ha una Comissió de Nomenaments i Retribucions encarregada de preparar, tenint en compte els interessos a llarg termini dels accionistes, els inversors i altres parts interessades en el Grup, les decisions que hagi d'adoptar el Consell d'Administració relatives a remuneracions, incloses les que tinguin repercussions per al risc i la gestió dels riscos en el Grup; tot això d'acord amb les competències i funcions assignades a la Comissió en el seu Reglament, aprovat pel Consell d'Administració.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions farà les comprovacions periòdiques que corresponguin i demanarà el suport necessari als responsables de les funcions de control.

14.3.3 Rol de les funcions de control

Funció de compliment normatiu

El Departament de Compliment Normatiu, de conformitat amb les competències que li atribueix la Llei 8/2013, supervisa, segueix i verifica l'acompliment permanent i eficaç de les polítiques del Grup.

En aquest sentit, aquest és responsable de revisar periòdicament que la política de remuneració aprovada pels òrgans de govern no dificulti el compliment de qualsevol aspecte del marc normatiu aplicable en qualsevol àmbit, fent èmfasi en el seu impacte potencial en els clients, i informarà la Comissió de Nomenaments i Retribucions sobre els riscos de compliment i els problemes d'incompliment detectats. Addicionalment, analitza i valida les mesures per evitar els conflictes d'interès.

Funció de gestió del risc

El Departament de Riscos és responsable d'informar la Comissió de Nomenaments i Retribucions dels impactes potencials en tota mena de riscos de l'activitat del Grup MoraBanc que es puguin derivar de la política de remuneració i/o l'aplicació que se'n faci en l'àmbit individual/col·lectiu dels membres del Col·lectiu Identificat.

Contribueix a definir unes mesures de resultats que s'ajustin al risc, tot participant de manera adequada en la determinació dels ajustaments ex ante al risc.

Funció d'auditoria interna

Auditoria Interna, en el seu pla anual, analitza el grau de compliment de la política retributiva de l'Entitat i les possibles mesures de correcció a implantar.

Altres funcions corporatives internes (Assessoria Jurídica, Planificació Estratègica), i també altres comitès clau de la funció supervisora, com la Comissió d'Auditoria i Compliment i la Comissió de Riscos del Consell d'Administració, participaran activament en la revisió de la política de remuneració per assegurar que siguin conformes amb el marc i l'estratègia de gestió de riscos del Grup.

14.4 Verificació i control de la política de remuneració

L'Àrea de Recursos Humans és l'encarregada d'assegurar, amb el nivell més alt de diligència possible, que la política aprovada pel Consell d'Administració sigui executada d'acord amb els termes que s'hi estableixen.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions del Grup MoraBanc ha de demanar al Consell d'Administració que aprovin qualsevol nova política de remuneració o modificació de l'actual i ha de supervisar el compliment de la política i informar sobre qualsevol incompliment detectat.

En aquest sentit, la Comissió de Nomenaments i Retribucions fa les comprovacions periòdiques que corresponguin revisant l'adequació del contingut de la política a les exigències normatives i l'eficàcia de les mesures adoptades en el marc de la gestió de les retribucions. D'aquesta manera, la Comissió està facultada per demanar l'auxili dels departaments de control del Grup i dels experts externs que consideri oportuns.

Tanmateix, amb caràcter anyal, el Consell d'Administració sotmet per la seva aprovació a la Junta General d'Accionistes la retribució màxima que percep el Consell d'Administració.

14.5 Descripció del sistema de remuneració

L'estructura retributiva el Grup MoraBanc està composta per dos elements principals:

- Retribució fixa
- Retribució variable

14.6 Retribució fixa

La retribució fixa està vinculada a les característiques pròpies dels llocs de treball exercits, com ara el nivell de responsabilitat i complexitat de la posició ocupada, l'impacte en els resultats del Grup i el grau de consolidació en el paper/nivell, entre d'altres.

Com a part de la retribució fixa, es consideren:

- Retribució fixa dinerària (salari fix/sou)
- Altres retribucions fixes dineràries, com ara:
 - Primes de complements, prima de serveis, prima de dedicació i prima de lloc.
 - Allowances, assignacions fixes per compensar costos específics com ara lloguer d'habitatges o escoles.
- Retribucions fixes en espècie; per exemple, béns, serveis o prestacions diferides (previsió).

A l'hora de fixar els diferents components fixos de la retribució, el Grup MoraBanc té en compte els factors següents:

- El nivell de responsabilitat de les funcions exercides per cada membre del Col·lectiu Identificat.
- L'acompliment individual sostingut i/o la consolidació professional en el nivell/funció.
- El posicionament competitiu adaptat pel Grup MoraBanc enfront de les pràctiques del mercat de comparació aplicable, pel que fa tant a la política general del Banc com a segments professionals específics o cobertura de funcions clau mitjançant contractació externa.
- La necessitat eventual d'atreure o retenir talent directiu en àmbits molt crítics per als plans de negoci del Banc.

14.7 Retribució variable

S'entén per retribució variable els pagaments o incentius establerts en funció dels resultats o altres objectius financers o no financers, quantitatius o qualitatius, establerts per l'Entitat en l'àmbit del Grup, Unitat de Negoci/Àrea o individuals.

A efectes de l'aplicació d'aquesta política, es considera retribució variable:

- les primes per captació de negoci
- les primes de retenció
- els plans de retribució variable plurianual
- els beneficis discrecionals de pensió
- la compensació o pagament per pèrdues de salaris meritats en un contracte anterior, en els casos autoritzats per la norma
- Les retribucions variables garantides, en els casos en què la norma les autoritza, tindran caràcter excepcional i poden adoptar diverses formes i denominacions:
 - signing bonus, primes de contractació, prima d'entrada, bonus de benvinguda o qualsevol altre mecanisme de característiques equivalents
 - compensació per a nous empleats (derivats d'impacte de no-competència, pèrdua de variables diferits pendents de cobrament, cursos de postgrau, i altres circumstàncies equivalents de pèrdua de drets).

14.7.1 Principis de la retribució variable

La retribució variable del Grup es basa en els principis següents:

- Cada membre del Col·lectiu Identificat, en el desenvolupament de les seves funcions i responsabilitats, té un impacte diferent en els resultats del Grup; en conseqüència, se li assignen uns objectius i unes ponderacions diferents adequades a les prioritats estratègiques del Grup.
- El compliment dels objectius fixats per a cada un dels membres del Col·lectiu Identificat s'avaluarà un cop a l'any com a mínim. El departament de Recursos Humans (Gestió de Persones), vetllarà per l'objectivitat i el control del procés d'avaluació en tot moment.
- El Grup utilitza mètriques qualitatives i quantitatives adequades i suficients per avaluar l'acompliment per part de cada un dels membres del Col·lectiu Identificat i, per extensió, determinar nivells adequats de retribució variable. Aquestes mètriques són específiques per a les funcions i responsabilitats de cada un dels membres del Col·lectiu Identificat.
- La retribució variable està basada en estàndards de mercat i es compara regularment amb els nivells retributius dels competidors líders del mateix segment de mercat.

14.7.2 Característiques i criteris de disseny dels plans de retribució variable

En el disseny i implantació de plans de retribució variable per als membres del Col·lectiu Identificat a MoraBanc, es tenen en compte els criteris següents:

1. Quan l'incentiu està vinculat a resultats, el seu import total es basa en una avaluació en què es combina els resultats de l'individu, valorats d'acord amb criteris, tant financers com no financers, de la unitat de negoci en què estigui i els resultats del Grup.
2. A partir de l'exercici 2020, part de la retribució variable està condicionada a l'acompliment de les mètriques marcades en el marc de l'apetit al risc (RAF) de l'Entitat.
3. L'avaluació dels resultats del Col·lectiu Identificat s'inscriu en un marc plurianual per garantir que el procés d'avaluació tingui en compte els resultats a llarg termini, i que el pagament efectiu dels components de la remuneració basats en aquests resultats s'escaloni al llarg d'un període que tingui en compte el cicle econòmic subjacent i els seus riscos empresarials.

L'avaluació dels resultats en el marc plurianual es materialitza en dos mecanismes, que es poden complementar:

- El compliment de les condicions a què se sotmet la percepció d'una part diferida de la remuneració variable o la recuperació eventual de quanties ja cobrades.
 - L'eventual implantació de plans de remuneració variable plurianual.
4. El total de la remuneració variable no limita la capacitat del Grup per reforçar la solidesa de la seva base de capital.

5. La remuneració variable garantida no és compatible amb una gestió sana dels riscos ni amb el principi de recompensar el rendiment, i no forma part de possibles plans de remuneració. Quan sigui imprescindible per al desenvolupament del negoci, té sempre caràcter excepcional i només es fa quan es contracta personal nou. A més, es limita al primer any de treball.
6. En la remuneració total, els components fixos i els variables estan degudament equilibrats. El component fix constitueix un percentatge prou elevat de la remuneració total monetària, de manera que es pugui aplicar una política plenament flexible pel que fa als components variables de la remuneració, fins al punt que sigui possible no pagar-los (vegeu el punt 9).
7. El Grup MoraBanc estableix les ràtios apropiades entre els components fixos i els variables de la remuneració total, aplicant els principis següents:
 - El component variable no supera el 100% del component fix de la remuneració total de cada individu.
 - No obstant això, la Junta General pot aprovar en cada cas individual un nivell superior al previst en el punt anterior, sempre que no sigui superior al 200% del component fix, de conformitat amb el procediment d'autorització que estableix l'art. 6 undecies de la Llei 8/2013.
8. Els membres del Col·lectiu Identificat als quals eventualment és aplicable un pla de remuneració variable anual rebran a principi de cada exercici un document de comunicació dels diferents detalls que regulen la seva percepció, d'acord amb aquesta política i els eventuals acords contractuals individuals en la matèria. Inclourà, entre altres continguts:
 - Remuneració variable objectiu i màxima individual.
 - Objectius formalitzats i ponderats vinculats a resultats que han de ser del Grup, Unitat de Negoci i individuals.
 - Fórmula de càlcul de la remuneració variable a percebre, i ponderació de l'avaluació discrecional de l'acompliment, si és el cas.
 - Clàusules eventuais de protecció dels resultats del Grup: nivell mínim de resultats i/o de rendibilitat sobre el capital ajustat al risc i/o d'evolució de fons propis tangibles, que habilitin la meritació i el pagament de la remuneració variable. Aquesta clàusula actua com a ajustament i modulació de l'incentiu.
 - Condicions de meritació, pagament i ajornament regulador aplicables, i mecanismes de pagament.
 - Fórmules de modulació de l'incentiu per riscos o condicionament de les quanties diferides i/o recuperació de les quanties ja pagades d'acord amb la sostenibilitat/confirmació de resultats que van donar origen a l'incentiu.
9. En assignar i en avaluar els resultats amb vista a calcular els components variables de la remuneració, es poden ajustar les variables objectiu per tots els tipus de riscos actuals i futurs.

10. La remuneració variable del Col·lectiu subjecte a supervisió es redueix en el moment d'avaluació del seu acompliment, fins i tot fins a la seva eliminació total en un exercici concret, en cas que s'apreciï un comportament negatiu dels resultats del Grup o de les seves ràtios de capital, en relació amb els d'exercicis anteriors o amb els d'entitats semblants, o un comportament significativament negatiu d'altres paràmetres, com el grau de consecució dels objectius pressupostats.

En qualsevol cas, la reducció de la remuneració variable es produeix a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions que el Consell d'Administració del Grup ha d'aprovar, o sempre que estigui en vigor una exigència o recomanació de l'autoritat competent a l'Entitat respecte a restringir significativament la seva política de distribució de dividendes.

11. La remuneració variable, inclosa la part diferida, es paga o es consolida únicament si resulta sostenible d'acord amb la situació financera del Grup en conjunt, i si es justifica atesos els resultats del Grup, de la Unitat de Negoci i de la persona de qui es tracti.

14.7.3 Mecanismes de pagament de la remuneració variable

A partir de l'exercici d'entrada en vigor d'aquest aspecte del marc d'ordenació bancària andorrà recentment actualitzat, una part substancial, i en tot cas almenys el 50% de qualsevol element de retribució variable, ja sigui de pagament immediat o ajornat, per als membres del Col·lectiu Identificat que compleixin els requisits acumulatius d'ajornament de la retribució variable, es materialitzarà en accions o instruments equivalents dels previstos en la Llei 8/2013, de 9 de maig, modificada per la Llei 35/2018, de 20 de desembre, i els eventuais desenvolupaments reglamentaris futurs del Ministeri de Finances que recomanin o restringeixin la utilització de certs instruments.

Els instruments esmentats se sotmetran a una política de retenció adequada concebuda perquè els incentius estiguin en consonància amb els interessos a més llarg termini del Grup MoraBanc.

Per als membres del Col·lectiu Identificat als qui els punts anteriors no siguin aplicables, el pagament de la remuneració variable que correspongui en cada cas és, de la mateixa manera que el sou fix, en retribució dinerària.

14.7.4 Condicions d'ajornament de la remuneració variable

Com a criteri general, en el Col·lectiu Identificat: s'aplica un ajornament del 40% a tres anys sobre la retribució variable meritada a la fi de cada exercici, sigui de generació anual o plurianual, als membres del Col·lectiu Identificat que, cumulativament, la retribució variable compleixi amb els dos requisits mínims establerts en el punt 5 de l'article 6 undecies de la Llei 8/2013:

- supera el 33,3% de la retribució total anual
- la xifra resultant supera els 50.000 €

Primer executiu i consellers executius: ajornament del 50% a tres anys, sense quantia mínima.

S'aplica un mínim d'ajornament del 60% en el cas de retribucions variables considerades especialment elevades a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, que haurà d'aprovar el Consell d'Administració del Grup.

14.7.5 Ajustaments de la remuneració variable: clàusules de reducció i recuperació

Per als membres del Col·lectiu Identificat als quals s'apliqui l'ajornament —i/o de recuperació de la part ja satisfeta— per a tots els membres del Col·lectiu Identificat— se sotmet a clàusules de reducció de la part diferida fins al 100% de la retribució variable total sempre que, en el període que va fins a l'abonament de les primeres o fins a un màxim de tres anys després de ser abonades aquestes, es compleixi alguna de les circumstàncies següents:

- Reformulació dels comptes anuals per motius aliens a canvis normatius dels quals resulti una remuneració variable a liquidar inferior a la inicialment meritada o no hagi correspost el pagament de cap remuneració segons el sistema de remuneració variable.
- Auditoria externa significativament negativa o la intervenció del Grup per part del Regulador.
- Sanció per a l'individu per un incompliment greu d'alguna de les normes internes del Grup.
- L'esdeveniment de circumstàncies que provoquin l'acomiadament disciplinari procedent de l'empleat d'acord amb la normativa laboral aplicable o, si es tracta d'un membre de Consell d'Administració, l'esdeveniment de circumstàncies que en provoquin el cessament en el càrrec per l'incompliment dels seus deures, la comissió d'alguna acció o omissió que causi danys al Grup, o la concurrència dels pressupòsits necessaris perquè el Grup pugui exercitar l'acció social de responsabilitat en contra seva.
- Deteriorament significatiu de la solvència del Grup a conseqüència de l'incompliment de les ràtios de capital establertes, atesa la realització d'actuacions al marge de les polítiques i els límits aprovats pel Consell d'Administració.

La determinació que s'ha produït alguna de les circumstàncies enumerades anteriorment, que hagi de provocar l'aplicació de les clàusules de recuperació i/o reducció, o la determinació del percentatge corresponent a recuperar i/o reduir en el seu cas, la proposarà la Comissió de Nomenaments i Retribucions i/o Direcció General i haurà de ser aprovada pel Consell d'Administració del Grup.

La recuperació es produeix amb càrrec exclusivament a l'exercici o exercicis en què s'hagin produït les circumstàncies habilitants per a l'aplicació de les clàusules de recuperació o reducció.

14.8 Plans de retribució variable plurianual

Les quanties objectiu, vinculades als plans de retribució plurianual, són proporcionals a l'impacte dels resultats a obtenir en el Grup o com a contribució directa als plans de negoci del grup, el nombre d'exercicis de meritació i les pràctiques de mercat més esteses per al nivell de responsabilitat i negoci bancari específic.

A més, els objectius han de respondre a plans estratègics o projectes de desenvolupament de negoci extraordinaris, i han d'evitar repetir i tornar a retribuir la simple acumulació d'objectius propis de l'exercici econòmic ordinari. Els objectius s'han de formalitzar, ponderar per la seva importància i alinear amb la generació de resultats sostenibles a mitjà termini i amb l'interès de l'accionista.

Els mecanismes de pagament a utilitzar són els que s'adiguin millor amb la intenció estratègica del pla de retribució plurianual, amb el marc normatiu andorrà i les disposicions del capítol 6.4 de La Política de Remuneració del Grup.

En llançar-se nous plans de retribució plurianual, amb independència que el dret a aquesta retribució plurianual s'apliqui per decisió del Grup MoraBanc o per pacte contractual amb el membre del Col·lectiu Identificat, les característiques i condicions del pla es documenten formalment per a cada empleat elegible i han de recollir:

- quantia objectiu i màxima individual
- objectius/indicadors estratègics a què es vincula el grau d'assoliment
- fórmula de càlcul de l'import a percebre
- condicions d'ajornament regulador, si són aplicables
- mecanismes de pagament que s'utilitzen: metàl·lic, instruments de capital, etc.
- Condicions de suspensió del pla i tractament de contingències personals (sortida o jubilació del directiu) o societàries (fusió, canvi d'equilibri accionarial, etc.) a l'efecte de la meritació de la retribució plurianual.

Aquesta formalització contractual aporta la seguretat jurídica necessària a les parts; i tots els aspectes esmentats, a més dels recollits en el document de formalització, s'han d'aprovar expressament per a cada pla per part de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

Les quanties de pagament immediat a la meritació o les diferides poden estar subjectes a condicions addicionals d'acompliment i/o confirmació de la sostenibilitat dels objectius de negoci que les van originar i a clàusules de retenció o recuperació com les aplicades a qualsevol retribució variable. Aquestes condicions queden recollides en el document de formalització individual del pla.

14.9 Clàusules d'indemnització per extinció unilateral per part de l'Entitat

Els pagaments pactats contractualment per rescissió anticipada, per sobre de la indemnització legal aplicable, es basen en els resultats obtinguts en el transcurs del temps i s'estableixen de manera que no recompensin els mals resultats. Aquests supòsits es refereixen concretament a la resolució anticipada del contracte de treball de qui és responsable directe dels mals resultats obtinguts per la Unitat de Negoci, el Grup o la societat participada que dirigeix, o hagi dut a terme conductes indegudes.

L'adequació de les condicions específiques eventuais de rescissió de membres del Col·lectiu Identificat exigeix la novació contractual o la inclusió en els nous contractes que continguin pactes indemnitzatoris, amb clàusules d'exclusió del cobrament d'aquestes indemnitzacions en circumstàncies concretes identificades:

- Generació de perjudicis significatius per a la viabilitat econòmica del Grup, Unitat de Negoci o filial.
- Resultats de negoci negatius sostinguts en el temps que no es corresponguin amb l'evolució general del sector.
- Circumstàncies globals de mala gestió que derivin en la intervenció del Grup o filial per part del Regulador.
- L'esdeveniment de circumstàncies que determinin l'acomiadament disciplinari de l'empleat d'acord amb la normativa laboral aplicable, amb sentència ferma.

El Grup MoraBanc aplicarà les clàusules que regulen l'exclusió del pagament d'indemnitzacions en circumstàncies tipificades de mala gestió imputables al membre del Col·lectiu Identificat, a iniciativa o proposta de la Direcció General i/o CNR sotmesa al Consell d'Administració.

14.10 Beneficis discrecionals de pensions

Els sistemes de previsió social en el Grup MoraBanc són compatibles amb l'estratègia empresarial, els objectius i els interessos a llarg termini, i no en comprometen el grau de solvència. Per a això, els compromisos per pensions han de contemplar mecanismes que permetin l'ajustament tant de les aportacions del Grup com de la consolidació dels drets corresponents en funció de resultats o circumstàncies adverses.

Pel que fa als fons acumulats individualment per beneficis discrecionals de pensió, considerant com a tals els pagaments discrecionals concedits pel Grup en base individual al seu personal, excloent-ne els concedits de conformitat amb un eventual sistema de pensions del Grup, d'acord amb el marc normatiu andorrà, per a tot membre del Col·lectiu Identificat que compleixi amb els requisits acumulatius d'ajornament, s'estableix que:

- Si abandona el Grup abans de jubilar-se, el Grup MoraBanc ha de conservar en el seu poder els beneficis discrecionals de pensió de jubilació durant un període de cinc anys en forma d'instruments de capital com els previstos en l'article 6 undecies, punt 4, lletra l) de la Llei 8/2013.
- Si arriba a l'edat de jubilació, se li han d'abonar els beneficis discrecionals de jubilació en forma d'instruments de capital com els previstos en l'article 6 undecies, punt 4, lletra l) de la Llei 8/2013, amb subjecció a un període de retenció de cinc anys.

14.11 Retribucions percebudes

La informació quantitativa agregada percebuda pels membres del Col·lectiu Identificat en l'exercici 2019 es detalla a continuació:

Taula 28: Remuneració del Col·lectiu Identificat (dades en milers)

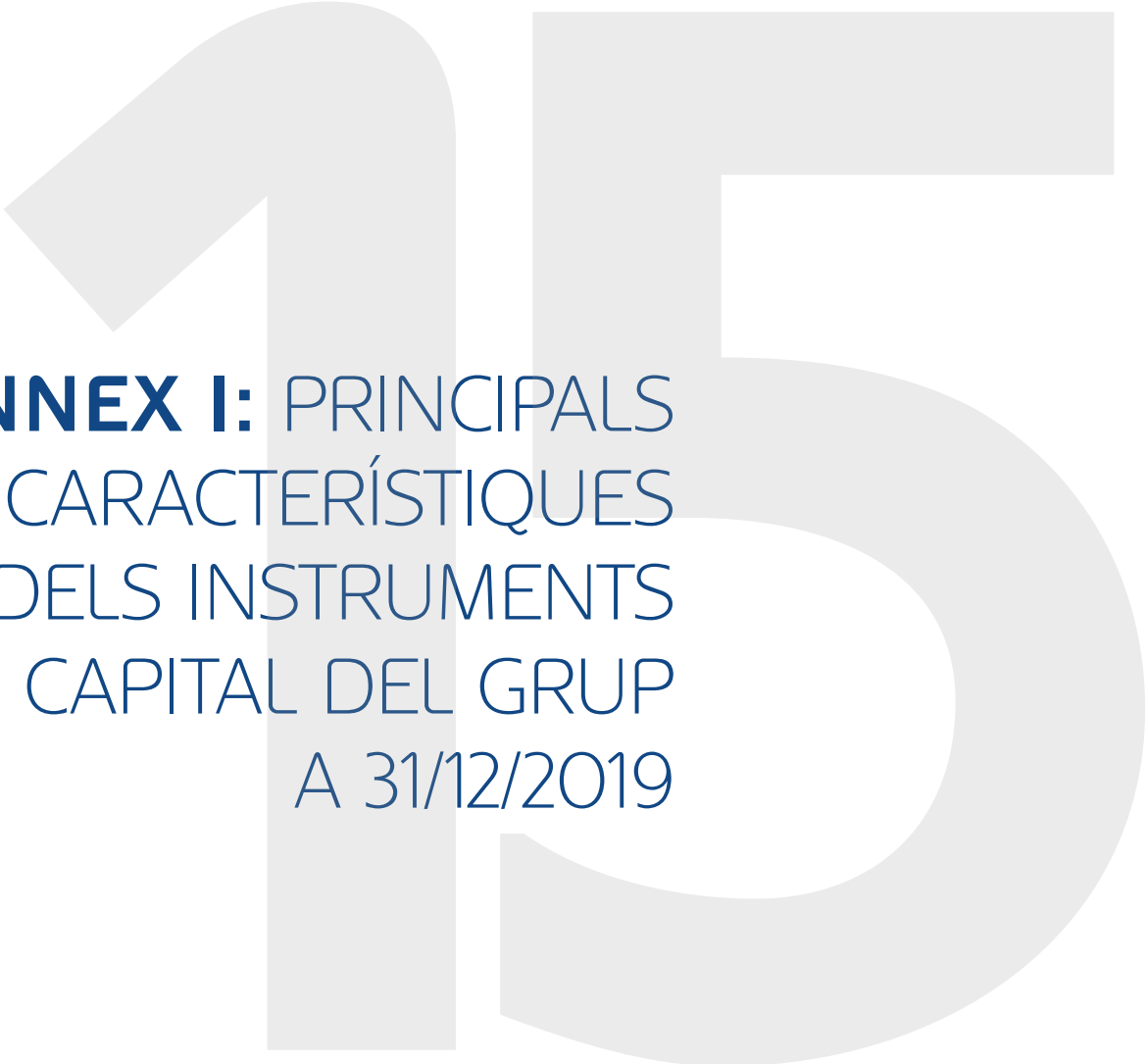
Detall de la retribució dinerària fixa i variable en el 2019 del Col·lectiu Identificat					
Col·lectiu/posició	Retribució dinerària fixa	Retribució variable (Total 2019) *	Retribució variable (Abonada)	Retribució variable (Diferida)	Retribució total
Consellers	1.151	160	160	-	1.311
Alta direcció	816	402	285	117	1.218
Resta Comitè de Direcció	1.109	526	190	36	1.635

Taula 29: Remuneració del Col·lectiu Identificat segons àrees d'activitat (dades en milers)

Detall de la retribució dinerària fixa i variable en el 2019 del Col·lectiu Identificat segons àrees d'activitat					
Col·lectiu/posició	Retribució dinerària fixa	Retribució variable (Total 2019) *	Retribució variable (Abonada)	Retribució variable (Diferida)	Retribució total **
Consellers	1.151	160	160	-	1.311
Funcions de control i corporatives	1.322	609	492	117	1.931
Gestió d'actius	303	173	138	36	477
Negoci	299	146	146	-	445

(*) El component variable no supera en cap cas el 100% del component fix de la remuneració total de cada individu; i el percentatge més alt actualment és del 62%.

(**) Durant l'exercici 2019 no hi ha hagut cap retribució individual d'1 milió d'euros o superior.



ANNEX I: PRINCIPALS
CARACTERÍSTIQUES
DELS INSTRUMENTS
DE CAPITAL DEL GRUP
A 31/12/2019

15 – ANNEX I: PRINCIPALS CARACTERÍSTIQUES DELS INSTRUMENTS DE CAPITAL DEL GRUP A 31/12/2019

Principals característiques dels instruments de capital			
Nom de l'instrument	Emissor	ISIN	Tipus d'instrument
Accions	MoraBanc Grup, SA		CET1
Accions preferents	Accions preferents	XS0258060770	CET1/T2



morabanc.ad